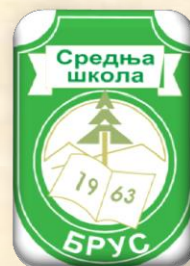

ЕХО

48

ЧАСОПИС СРЕДЊЕ ШКОЛЕ БРУС

48

БРОЈ 48. ГОДИНА XX ЈАНУАР 2020. БРУС

РЕКЛИ СУ
ПОЗНАТИ...

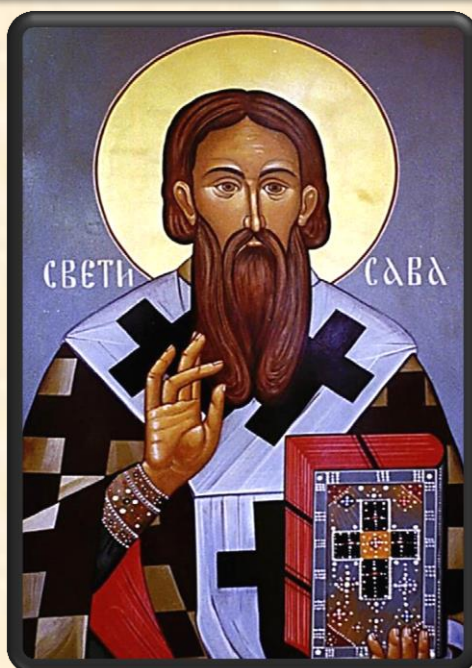
МУЗИЧКА
ЛЕСТВИЦА

ПИТАЈМО
ПРВАКЕ

УНИВЕРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА – КЊИГЕ

„800 ГОДИНА ОД ДОБИЈАЊА
АУТОКЕФАЛНОСТИ СРПСКЕ
ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ“

О РАСТКУ НЕМАЊИЋУ

ПУТУЈЕМО...

„ДЕСАНКИ
НИ ДАНИ“

СЕДМА
УМЕТНОСТ

ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК

ЕТНО-ТРАГОВИ
ЕТНО ГРУПЕ БРУС

ЕХОВА
РАЗГЛЕДНИЦА

РЕЧ УРЕДНИКА

Драги еховци, добро дошли!

И ову 2020. годину започињемо онако како бисмо једино и могли – еховски. Као што један од наслова наших текстова гласи УНИВЕРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА, тако можемо рећи да нам је веома драго што смо део ваших универзума, али и што ћете ви бити део универзума нашег и вашег Еха. Прошла година је за српску историју, културу и традицију веома битна због обележавања 800 година од добијања аутокефалности Српске православне цркве и управо у овом светосавском броју нашег часописа можете прочитати како је наша школа обележила тај значајан дан. Потрудили смо се да вас и ове године подсетимо на неке основне податке о животу Светог Саве, и остајући у домену средњег века изабрали смо да вам прикажемо и једну од знаменитости наше општине, град Козник. Незоставно је осврнути се и на дешавања у нашој школи и граду, па смо издвојили њих неколико, а помислили смо и да би вам веома значило када бисте сазнали нешто више о последицама похвале и покуде ученика. Видео-игрице су нешто што је део наших живота, па зашто не бисте сазнали нешто и о њиховом позитивном ефекту, а можда и након њиховог играња одгледати неки од наших препоручених филмова. Желимо вам срећан почетак ове године уз текстове које смо припремили, а које можете читати уз нашу препоручену музику. Овом приликом се захваљујемо свим професорима који су нам помагали, ученицима, директору школе и свима другима који су допринели нашем раду..

Еховски поздрав и уживајте!

Главни и одговорни уредник

Марија Стошовић, професор српског језика и књижевности

Заменик уредника

Нина Раичевић

Техничка обрада

Перица Стевановић, професор информатике

Лектура и коректура

Марија Стошовић, професор српског језика и књижевности

Аутори текстова

(чланови Новинарске секције и професори)

Ана Арсић IV2

Филип Вукојичић IV1

Саша Ђидић III2

Анђела Здравих IV2

Милош Кнежевић III1

Ана Лукић IV1

Анђела Миљковић III2

Анастасија Миљојковић IV2

Лазар Поповић III2

Катарина Радмановац IV2

Иван Радмановић IV1

Нина Раичевић IV1

Петар Рилак IV2

Наташа Савић IV1

Невена Симић IV1

Љубица Станковић IV2

Нађа Шилић IV1

Ана Шовић III1

Далиборка Бошковић, професор историје

Јована Ђокић, професор музичке културе

Владимир Кнежевић и Бојан Живанчевић, професори физичког васпитања

mail адреса часописа:

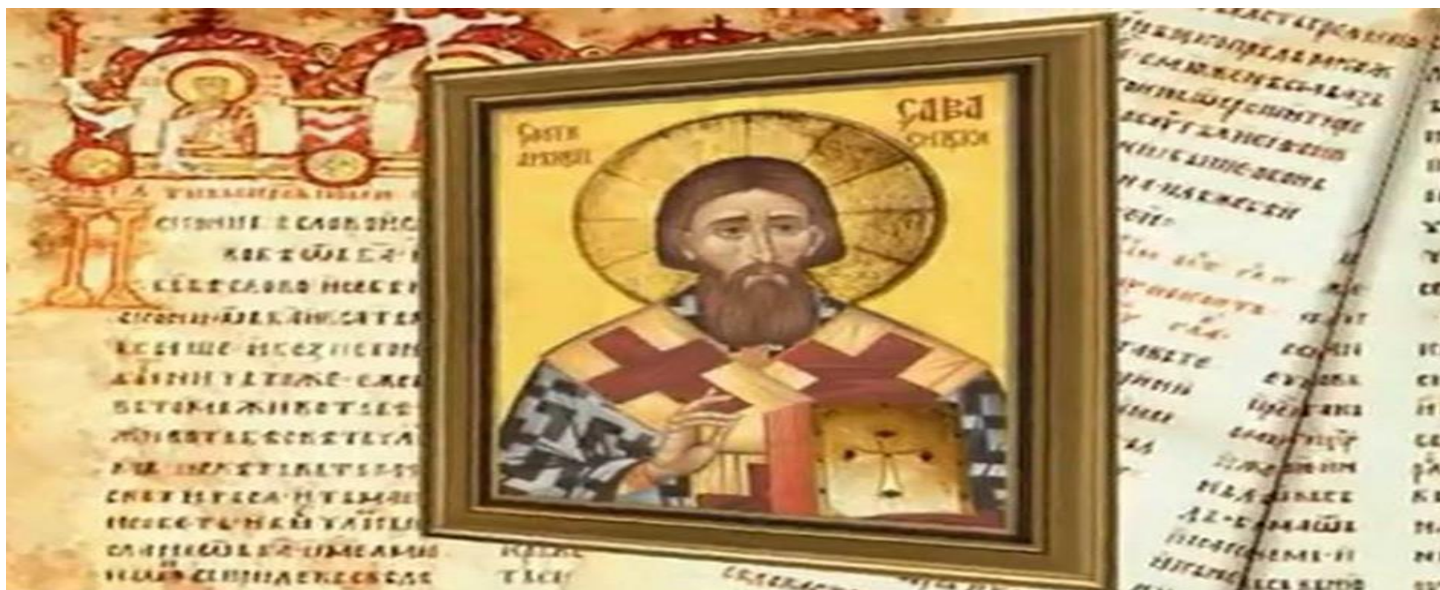
novinarska.sekcija.brus.@gmail.com

САДРЖАЈ

О РАСТКУ НЕМАЊИЋУ	4
„800 ГОДИНА ОД ДОБИЈАЊА АУТОКЕФАЛНОСТИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ“	6
СРПСКА СРЕДЊОВЕКОВНА МУЗИКА	7
КОЗНИК – ЈЕРИНИН ГРАД	8
АКТИВАН(А) САМ ЈА, АКТИВАН(А) СИ ТИ...	10
ЕТНО-ТРАГОВИ ЕТНО ГРУПЕ БРУС	14
ЋРУЛА	15
„ДЕСАНКИНИ ДАНИ“	16
О НЕЗАПОЧЕТОМ СТВАРАЛАШТВУ	17
ПУТУЈЕМО...	18
ЕХОВА РАЗГЛЕДНИЦА	20
РАСТУЋИ И ФИКСИРАНИ МЕНТАЛНИ СКЛОП – МОЋ „НЕ ЈОШ“	22
ЕФЕКАТ ВИДЕО-ИГАРА	24
24h БЕЗ ИНТЕРНЕТА И МОБИЛНОГ ТЕЛЕФОНА	25
УТИЦАЈ ТЕХНОЛОГИЈЕ НА НЕРВНИ СИСТЕМ	25
ИНТЕРВЈУ СА ЛАНЕТОМ ГУТОВИЋЕМ	26
„БОЈЕ ШТЕКА“	27
ПИТАЈМО ПРВАКЕ	28
УНИВЕРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА – КЊИГЕ	30
МУЗИЧКА ЛЕСТВИЦА	32
СКИЈАЊЕ	34
СВЕТСКА ПРОКЛЕТСТВА	36
РЕКЛИ СУ ПОЗНАТИ...	37
ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК	38

О РАСТКУ НЕМАЊИЋУ

Једна од великих трагичних заблуда савремених друштава која су настајала на рушевинама старог система је у томе што су, у својој визији будућности, сасвим занемаривала, просто игнорисала многе позитивне, цивилизацијске вредности своје историје и традиције. Нешто слично догађало се у прошлости и са нашим друштвом – и оно се одрекло доброг дела културног наслеђа претходних епоха. У тој и таквој некритичкој селекцији, најпре су са листе националних и општељудских вредности скинуте или на маргину потиснуте познате историјске личности, које су своју државничку и просветну делатност обављале посредством или у оквиру цркве, у њихово време најорганизованије, и уз државу најјаче, националне институције. Прошао је тако и Растко Немањић – Свети Сава.

Међутим, није могао Сава да буде сасвим избрисан из свести и памћења народа. Сава је, по оцени историјске науке, постигао, на националном плану, највише што се у датим историјским околностима могло постићи.

Први познати српски књижевник, просветитељ, државник, дипломата и поглавар – први архиепископ српске православне цркве, Растко Немањић, у народу познатији као Свети Сава, родио се као трећи син Стефана Немање и његове жене Ане, 1174. године у Расу, ондашњој престоници српске државе. Писменост и прво образовање Растко је, као и његова браћа, стицао на двору, од калуђера, што је умногоме утицало да се од најранијих година окрене цркви и монашком животу и да у својој седамнаестој години изабере скромни и тешки живот испосника и калуђера, уместо позива витеза, ратника, великаша и владара, што су желели и од њега очекивали његови родитељи, Стефан и Ана.

Из Савине мудре државничке активности, успешних дипломатских мисија и из његовог рада на осамостаљивању и унутрашњем уређењу српске православне цркве као значајног чиниоца у јачању независности српске средњовековне државе, из његовог књижевног и просветитељског рада уопште, може се, с правом, извући оцена о његовом великом жртвовању за независан развој и напредак српске државе. Треба истаћи и Савино истинско човекољубље. Још док је био у стеновитим врлетима Свете Горе, излажући се многим непогодама и искушењима, Сава је налазио могућности да дели хлеб испосницима, да брине о сиромашнима и немоћнима. Због тога је још за живота стекао велику популарност, која је временом у народу прерасла у култ, а затим у легенду, која се брзо ширила по српским и другим областима на Балкану.

Још за Савиног живота кружиле су о њему разне приче и проносиле су се многе легенде, које су приказивале његову побожност, дарежљивост и досетљивост, његову необичну духовну снагу, у којима се истицало, како је он изабраник Божији, и како његова реч и његова молитва имају силног и пресудног утицаја на највишем месту, пред престолом творца, где се решава судбина људи, народа и држава.

Познато је да се на Савином гробу у Милешеву крунисао Твртко I, као краљ Босне и Србије. Владар Захумља, Стјепан Вукчић Косача, назвао се „Херцегом од Светог Саве“. Савиним моштима долазе у походе и на исцељење, поред Срба и муслимани. Сава, као заштитник сиротиње, чест је мотив народних умотворина. Он увек надмудри или казни трговце варалице, насилнике и похлепне. У народним умотворинама, он је једном калуђер, други пут просјак или чобанин, а покаткад мудри старац или лекар.

Зависно од улоге коју је имао, Сава је поступао час као свемоћни светитељ, кажњавајући грешнике и насилнике, час као пријатељ који саветује и помаже. На пример, у приповеци „Свети Сава и Ђаво“ он је паметан и лукав, а ђаво преображен у приглупог и злог сељака. У борби против Турака, Сава као светац-ратник, служио се и молитвом и оружјем. Лик Светог Саве обрађиван је, често, у народним песмама и приповеткама, легендама и веровањима.

Савин лик постаје својеврсна симбиоза врлине великих људи историје и врлине светаца. По делатностима које је вршио, према историјским чињеницама које се везују за њега, према животу који је водио, Савин лик, заправо, не одступа од оваквих карактеристика. Његова моћ као јунака хагиографије добијена је као награда за овакву врлину, као последица заслужене Божје милости која се излила на њега и он постаје посредник између небеског и земаљског – пуномоћник Божији.

Велики Савин значај и поштовање, које је уживао још за живота не само у целом српском народу, него и ван Србије, показало се нарочито поводом његове смрти. Што је српски народ желео и тражио, да се Савино тело донесе у Србију и што је то желео и тражио краљ Владислав, то је сасвим разумљиво и природно. Они су хтели да имају Светог Саву код себе, не само из благодарности за његове многе и велике заслуге за народ, државу и династију, и због њихове дубоке оданости и љубави према њему, него, можда још и више, због тога што су били уверени да је Сава њихов бранилац и заступник, да он штити народ, државу и династију и да ће их сналазити неприлике и несреће, ако он не буде међу њима, у Србији, него буде лежао у туђини.

Да је Свети Сава уживао велики углед и дубоко поштовање и ван Србије, види се по томе, што је цар Асен тако тешка срца, и то тек кад је краљ Владислав лично дошао у Трново и изнео му важне, свакако у првом реду династичке разлоге који су императивно то тражили, дао пристанак да се Савино тело однесе из Трнова, а још више по снажној и искреној жељи трнавског грађанства да задржи Савино тело код себе и по негодовању и узбуђењу, које је завладало у Трнову када се чуло да ће Савино тело бити однето из Бугарске.

Дубоко и искрено поштован још за живота, Свети Сава је још више обожаван после смрти. Успомена на њега остала је стално светла и драга у српском народу, а гроб његов је сматран за посебну светињу. Сава је подједнако поштован и у Србији и у Светој Гори, посебно у Хиландару, где је сећање на њега било стално и необично живо и свеже. Светог Саву је српска црква ускоро после његове смрти ставила међу свеце, њему је написана служба, он је добио своје биографе, у историјским списима и родословима, хронографима

и летописима, посебно је истицан као први светитељ и учитељ српски и наглашавано је да није могуће подробно приказати све што је он урадио.

Култ Светог Саве значајно се раширио од 1775. године, када је Карловачки Синод решио да прогласи Светог Саву за српског народног свеца. Од тога доба Свети Сава се сматра за главног српског народног просветитеља. Разна дела културног и просветног значаја вршена су нарочито на дан Светог Саве.

Од друге десетине XIX века почели су Светог Саву узимати и све више сматрати за патрона и заштитника српских школа, најпре у Војводини (прво, 1820. год. у Земуну), па онда од 1827. године у Србији (наредбом од 2. Јануара 1840. године Сава је проглашен за школског патрона у Србији), па у Далмацији, Црној Гори, Босни и Херцеговини и Старој Србији. У току XIX века постао је дан Светог Саве велики народни празник и од тада се он слави свечано у свим српским покрајинама.

Слављење и вредновање дела Саве Немањића у протеклим вековима имало је успоне и падове, али увек се изнова овај култ опорављао и као симбол националне самосталности увек оживљавао кад год би запретила опасност од туђина и интереси српске нације били угрожени. Сава ће бити неопходан и савремен, све док не пресахну извори националне угрожености.

Далиборка Бошковић, професор историје

„800 ГОДИНА ОД ДОБИЈАЊА АУТОКЕФАЛНОСТИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ“

Српски Свети Сава је 1219. године убедио васељенског патријарха и никејског цара да одобре аутокефалност српске цркве са статусом архиепископије. Васељенски патријарх Манојло I Цариградски у Никеји је именовао Светог Саву за првог архиепископа Србије. Наш народни учитељ и просветитељ ширио је образовање и православну веру, преводио верске књиге и успостављао односе Србије са земљама у региону. Био је веома цењен и имао је велики утицај у народу за време свог живота, као и после смрти. Учврстио је и био синоним за српско православље. Својим радом и делом остао је уткан у идентитет српског народа. Од његовог времена српски човек и православље постали су нераскидиво везани кроз векове па све до данас, од малена је саставни део сваког од нас и одрастамо у његовом духу. За све то заслужан је он – Свети Сава.

Наша школа обележила је јубиларних осамсто година од добијања аутокефалности Српске православне цркве у виду пројектне наставе управо са том темом – „800 година од добијања аутокефалности Српске православне цркве“. Професорка историје Марина Младеновић, професорка музичке културе Јована Ђокић и професор српског језика и књижевности Љубиша Красић су са ученицима прве, друге и треће године гимназије припремили пројекат.

Многи Срби били су и остали веома значајни за углед наше земље у свету. Из разних области доприносили су науци, уметности, политици, верском изразу, али један од њих је дао и учврстио наш идентитет. Година 2019. била је јубиларна осамсто година аутокефалности Српске православне цркве. Она је идентитет српског народа, а ње не би било без Светог Саве. Значај који је Свети Сава оставио на српску уметност, књижевност, теологију, медицину, просвету, једном речју свеукупну културу једног народа, јесте огроман.

Поред ученичких реферата о историјским чињеницама, српскословенском језику и средњовековној музици, сценских игара и драмског приказа самог чина добијања звања првог српског архиепископа, крунисања Стефана Првовенчаног али и венчавања Стефана Немањића и Ане Дандоло, све је било пропраћено и песмама хора наше школе. Костиме за ученике-глумце осмислили су и направили сами ученици, такође и уређивање сцене, наравно, уз помоћ својих професора, заједно успевши да пренесу на тренутак дух средњовековља.

Припреме су трајале две недеље и обухватале су заједничке активности професора и ученика, све са циљем истраживања и заједничког рада ученика различитих одељења. Учесници, али и гледаоци, усвајали су знања, развијали способности уочавања, запажања, расуђивања, закључивања о положају српске цркве под византијском влашћу,

борби Светог Саве за самосталност и ранг српске цркве.

Овим синкретизмом ученицима је омогућено да изводе закључке о историјским променама; критички процењују различите информације и тумачења историјског догађаја; анализирају историјску димензију и процењују значај уметничке баштине за изградњу индивидуалног и националног идентитета; пореде догађаје у прошлости са савременим приликама; анализирају утицај представа о прошлости на формирање модерног националног идентитета; уочавају развој друштвених односа; уочавају утицај политичких и верских фактора на историјске појаве и процесе.

Стваралаштво српске књижевности средњег века било је у вези са црквом, имало је дакле световни, црквени карактер и сматра се да је почињало у време Немањића. Настајавши у манастирима, као центрима

писмености, српска средњовековна књижевност поставила је темеље потоњим књижевним епохама, и то својим књижевним врстама у којима су највише опевани и описани управо средњовековни владари – беседама, житијима, посланицама, молитвама, плачевима, похвалама, али и народним језиком који се развијао паралелно са нашим књижевним језицима тог времена, односно, српском редакцијом старословенског – српскословенским.

Када је у питању средњовековна музика, ученици су обавили истраживање о томе каква је била музика у средњем веку, где се изводила и ко је изводио.

Такође су ученици направили одабир песама које су извели на часу, како би што боље представили и дочарали публици музику средњег века.

На часу су изведене следеће композиције:

- „Ко удара тако позно“ – у извођењу Школског хора;
- „Густа ми магла паднала“ – извођење хора уз пратњу фруле и тарабуке;
- „Скомрашка игра“ – извођење перкусија уз матрицу.

Ана Шовић IIII

СРПСКА СРЕДЊОВЕКОВНА МУЗИКА

Корени српске музике потичу од Старих Словена, код којих је музика била део свакодневног живота. У средњем веку музика у Србији се развијала пре свега у цркви. За то су највише заслужни Ћирило и Методије, који су у 9. веку у богослужење увели словенски језик, који данас називамо старословенски. Српска музика се развијала у оквиру византијске музичке културе. Певало се једногласно, уз пратњу хора. Хор је певао дуге лежеће тонове, који се називају **исон**.

Корени српске музике потичу од Старих Словена, код којих је музика била део свакодневног живота. У средњем веку музика у Србији се развијала пре свега у цркви. За то су највише заслужни Ћирило и Методије, који су у 9. веку у богослужење увели словенски језик, који данас називамо старословенски. Српска музика се развијала у оквиру византијске музичке културе. Певало се једногласно, уз пратњу хора. Хор је певао дуге лежеће тонове, који се називају **исон**.

Централни богослужбени обред, а самим тим и музички, била је Литургија, а као остали облици црквеног појања значајни су и опело, химне, стихире, тропари. Прва потпунија сведочанства о значају црквеног појања и његове примене потичу из времена осамостаљене средњовековне државе и почетака владарске династије Немањића. Немањићи су били покровитељи свих црквених уметности, па су посебну пажњу поклањали и музици. У држави Немањића, од краја 12. века, црквена музика је имала веома важну улогу.

Мада малобројна, сведочанства о световном музицирању у Србији показују да је музика имала своје место у боју, на двору и у народу. Она је у држави Немањића била део дворског церемонијала.

Њени носиоци били су играчи, свирачи и забављачи, називани свиралницима, глумцима и праскавницима. Они су својом свирком увеличали весеље поводом крунисања Стефана Првовенчаног, краља Милутина су дочекивали песмом, а деспота Стефана Лазаревића звуком трубе.

Мада српска световна музика није забележена нотама, по музикалности и патетици текста старе српске књижевности, може се наслутити њена певљивост и мирни ритмички ток. Песма „Ко удара тако позно“, иако из 19. века, има познату средњовековну тематику.

Песма „Густа ми магла паднала“ настала је у временима када је Србија пала под турску окупацију. Као и увек, беспомоћан народ утеху је могао да потражи само у песми и уметности. Најчешће се певала на венчањима. Први стихови песме имају симболично значење: густа ми магла паднала – терет ропства; ништа се живо не види – слобода се не назире. Овакав образац се појављује и у песмама са веселом тематиком, зато је могуће да се и на свадби, слави, крштењу и у другим радосним приликама на првом месту ожали слобода, а тек онда прослави сам догађај. „Скомрашка игра“ пример је световне средњовековне музике, служила је за забаву и увесељавање слушалаца.

Јована Ђокић, професор музичке културе

КОЗНИК – ЈЕРИНИН ГРАД

ПОЛОЖАЈ

Козник је тврђава у Србији која се налази 8 km западно од Александровца и десетак километара северозападно од Бруса, а подигнута је у последњој трећини XIV века. Смештена је на обронцима Копаника, на једном купастом узвишењу висине 921 m надморске висине, које доминира околином изнад реке Расине.

КОЗНИК КРОЗ ИСТОРИЈУ

Козник је највероватније подигнут за време владавине кнеза Лазара (1371—1389), пошто су на њему откривени трагови грађења у моравском стилу карактеристичним за његову владавину, тако да је подигнут у истом периоду као и низ других утврђења (Крушевац, Прокупље, Пирот). У изворима се први пут помиње у Лазаревој повељи Манастиру Лавра Светог Атанасија на Светој гори. Повеља је донета у „племенитом граду Кознику“ 8. августа 1381. године.

Тврђава Козник се у историјским подацима везује за личност средњовековног великаша, Радича Поступовића, у народу познатог као Облацић Рајко или Рајко од Расине. Цела област око града припада

Расинском округу, па се отуда Козник и повезује са Радичем Поступовићем. Сматра се да су,

за време његовог столовања, чести гости овог утврђења били кнез Лазар и деспот Стефан Лазаревић. Поред Козника, Радич Поступовић је у свом феуду имао више десетина околних села, а познат је и по томе што је изградио цркву у Милентији и манастир испод Козника, у долини Башићке реке.

ИЗГЛЕД КОЗНИКА

Козник је подигнут на узвишењу које са три стране чине оштре стене које онемогућавају прилаз, док му је четврта (западна) страна блажа и њом се прилази утврђењу. Неправилног је облика који прати конфигурацију терена, са највећом дужином од 58 m и

ширином од 44 m. Његови бедеми су ојачани са осам четвоространих квадратних кула, размештених на приближно истом растојању.

Три куле на источном бедему су нешто мање од три које се налазе на јужном и западном бедему, док су северна (Донжон кула) и северозападна кула, знатно веће и највероватније су имале и стамбену улогу. На највишој тачки града, око 921 m надморске висине, на средини северног бедема смештена је Донжон кула.

Једна од капија се налазила на северном бедему, друга се вероватно налазила на јужном бедему, док је још један улаз постојао у северозападној кули. У јужном, узем и нижем делу Козника, налазила су се четири бунара, док се у северном делу уочавају остаци две грађевине, смештене уз западни односно источни бедем. Током археолошких истраживања, пронађени су остаци украсне камене пластике карактеристичне за Моравски стил, што упућује на закључак да је у склопу тврђаве постојала тзв. придворна црква. Испод самог Козника, са његове јужне стране, постојало је подграђе, чији се остаци и данас називу.

ЛЕГЕНДА О ПРОКЛЕТОЈ ЈЕРИНИ

Према легенди, утврђени град зидала је Јерина Бранковић (рођена Ирина Кантакузин; у народној традицији позната као Проклета Јерина). Била је српска деспотица, пореклом Гркиња из породице Кантакузина, жена деспота Ђурађа Бранковића. Тврђаву су због њене неприступачности, зидали стари и млади, жене и деца, па чак и козе су материјал допремале до високог утврђеног дела. Баш због ових животиња које су

учествовале у изградњи, стари град носи назив – Козник.

Народне епске песме опевале су огромне кулуке којима је држава оптерећивала народ, а супруга Ђурађа Бранковића, Јерина, сматрана је главним кривцем за велике патње које је народ трпео. Баш из тог разлога, други назив за тврђаву Козник је Јеринин град.

Још једна прича која говори о бахатости деспотице Јерине односи се на то да је на месту званом Скачак преградила

Расину, од Плеша па све до Митровог Поља, како би уживала у купању и возњи на лађама. Тако је поплављена пловна долина реке, само да би се испунили Јеринини хиреви и прохтеви.

„КОЗНИК – ГРАД ВИТЕЗОВА“

Традиционална културноуметничка манифестација под називом „Козник – град витезова“, одржава се годинама у августу и привлачи велики број посетилаца. Током манифестације организује је „Сликарска колонија Козник“, која привлачи сликаре, као и све љубитеље уметности и историје. Призори костимираних витезова, дворских дама и кореографије борби оживљавају током лета аутентичан дух тврђаве.

Иван Радмановић IV1

АКТИВАН(А) САМ ЈА, АКТИВАН(А) СИ ТИ...

САЈАМ КЊИГА

Овогодишњи Сајам књига, 64. по реду, одржан је у Београду под слоганом „писмо—глава“. Наша школа је реализовала одлазак ученика и професора на сајам 26. 10. 2019. године и томе се одазвао велики број ученика. О безбедности ученика је бринуло неколико професора, и сама организација, пут, обилазак сајма и целокупни план посете Београду протекао је у најбољем реду.

У раним јутарњим часовима кренули смо на једнодневни пут са циљем да на једном месту стекнемо увид у целокупну прошлогодишњу домаћу и страну издавачку продукцију, па и да по сајамским ценама купимо жељене књиге. Подизање културне свести код ученика, развијање љубави према књизи и развијање читалачких навика су само још неки од наших испуњених циљева.

САЈАМ НАУКЕ

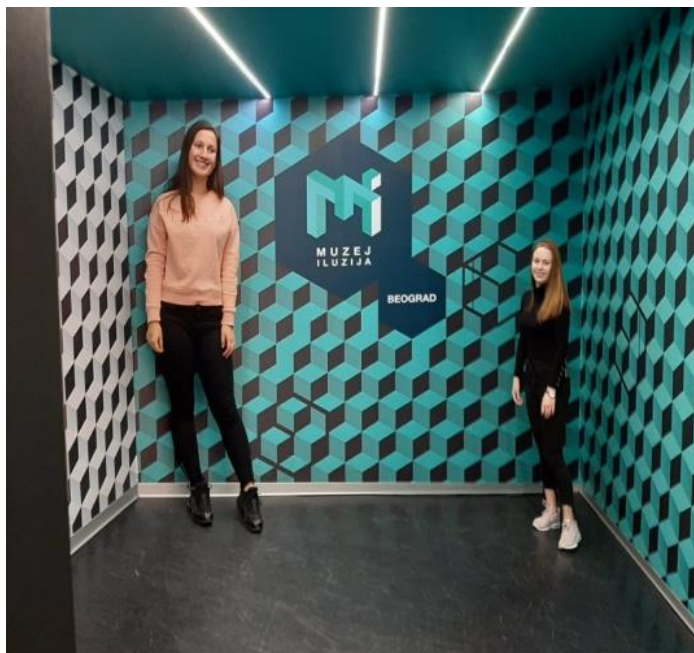
У периоду 5–8. 12. 2019. године одржан је Фестивал науке у Београду, под слоганом „Разоткривање“. Наша школа је исти посетила 7. 12. 2019. тако да смо имали могућност да на једном месту стекнемо увид о томе шта се на ком факултету изучава, јер су факултети Универзитета у Београду имали своје штандове на којима су изводили експерименте или на неки други начин презентовали свој рад. На фестивалу су били присутни Факултет за физичку хемију,

Математички факултет (Катедра за астрономију), Фармацеутски, Хемијски, Машински, Стоматолошки, Технолошко-металуршки, Географски, Физички, Биолошки, Медицински, Шумарски факултет.

Осим факултета, учествовале су и гимназије из Србије са својим експериментима. Нисмо само разгледали штандове, већ смо учествовали и у разним активностима – квизовима знања и извођењу експеримената заједно са демонстраторима. Реализована је и посета Музеју илузија где смо кроз атрактивне и забавне варке научили више о виду, перцепцији, људском мозгу и науци. Циљ планиране посете фестивалу – упознавање ученика са савременим токовима и достигнућима из различитих научних области – у потпуности је остварен.

ТАКМИЧЕЊЕ СРЕДЊОШКОЛАЦА У ПРЕДУЗЕТНИЧКИМ ВЕШТИНАМА

Такмичење „Пословни изазов“ је једнодневни догађај при коме професори постављају пред тимове ученика „изазов“ који представља неки од реалних пословних проблема. Ово такмичење има за циљ да ученицима пружи увид у савремени начин пословања и мотивише их да размишљају проактивно и своје идеје спроведу у дело. „Изазов“ који је постављен пред ученике је гласио: „Како задржати младе у својој средини?“

Тимови уз помоћ ментора осмишљавају решење овог проблема и презентују га пред жиријем. Три првопласирана тима добила су награде, а изабрана су и четири ученика наше школе, смерова финансијски администратор и туристичко-хотелијерски техничар: Милан Миликић, Јована Синђелић, Немања Радмановац и Ђурић Сандра, који су се по мишљењу жирија највише истакли у комуникацији, снажљивости у непознатој ситуацији и убедљивости. Регионално такмичење одржаће се у Крагујевцу 27. 11. 2019. године. У Средњој школи у Брусу такмичило се двадесет шесторо ученика свих смерова наше школе у шест тимова, а жири који их је оцењивао био је састављен од четири члана: Радован

Московљевић, шеф Одсека за друштвене делатности Општине Брус, Драгољуб Марковић, директор Туристичке организације Брус, Соња Јевремовић, ментор Агенције за регионални развој Расинског округа и Марија Урошевић, мастер економиста (професор Предузетништва у Медицинској школи у Крушевцу). Професори економске групе предмета наше школе – Виолета Аздејковић, Лидија Дачковић, Снежана Шовић, Бојан Јаковљевић и Дејан Бојовић, пружали су ученицима подршку при изради бизнис планова као њихови ментори.

ПРЕДСТАВА „ОТКАЧЕНЕ“

У Културном центру Бруса, 13. 11. 2019. године, изведена је представа „Откачене“ која прати живот једне београдске породице, обрађујући на тај начин свакодневни живот жена и мушкараца савременог доба.

Бруска публика, чији смо и ми део, уживала је у извођењу. Међу глумцима су се нашли Моница Ромић, Борис Миливојевић, Славица Љујић, Срња Ланго, Даница Радуловић, Јована Младеновић, као и специјални гости Игор Лазић Nigger и Милорад Милинковић (Трагач из квица „Потера“). Након представе, имали смо прилику да се фотографишемо са неким од њих.

КВИЗ ОПШТЕ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАНОСТИ

И ове године Ученички парламент наше школе, на челу са професорком енглеског језика Емином Марковић Ђурковић, организовао је квиз опште културе и информисаности за сва одељења 4 и 5. децембра 2019.

Као и прошле године, првог дана су се такмичили представници одељења сваке године свих смерова, а другог дана победничке екипе. Победу су однели ученици гимназијског одељења II2 за које су обезбеђене занимљиве награде.

VIII МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ВИНА ЖУПА 2019.

У Александровцу је 23. новембра 2019. године одржан VIII Међународни сајам вина Жупа 2019. у хотелу Грозд. Сајму су присуствовали грађани Расинског округа, хотелијери, туристички радници, угоститељи, љубитељи вина, ученици других али и наше школе.

Неколико ученика наше школе, смера кувар, конобар и туристичко-хотелијерски техничар, представило је своје активности, знања и умења.

ХУМАНОСТ НА ДЕЛУ

Ученици и професори наше школе организовали су у октобру 2019. године низ хуманитарних догађаја како би помогли свом суграђанину и бившем ђаку наше школе Димитрију Вукосављевићу у лечењу. Кроз уметничке и спортске активности спојили су становништво Општине Брус и показали да хуманост заузима велико место у нашим животима.

Организовано је неколико активности од стране професора Љубише Красића и његових ученика – 8. октобра „Књижевно поподне“ ученика наше школе у Великој сали Културног центра; 9. октобра „Драмско поподне“ Драмског театра „15. новембар“ у Великој сали Културног центра; 11. октобра „Музичко вече“ нашег средњошколског бенда „Мит“. Ученици Ученичког парламента са професорком Емином Марковић Ђурковић и чланови Новинарске секције са

професорком Маријом Стошовић, заједно са ученицима Основне школе „Бранко Радичевић“ из Разбојне које је предводио вероучитељ Милан Качаревић, 8. октобра организовали су у Хали спортова прве „Игре без граница“ у нашој школи.

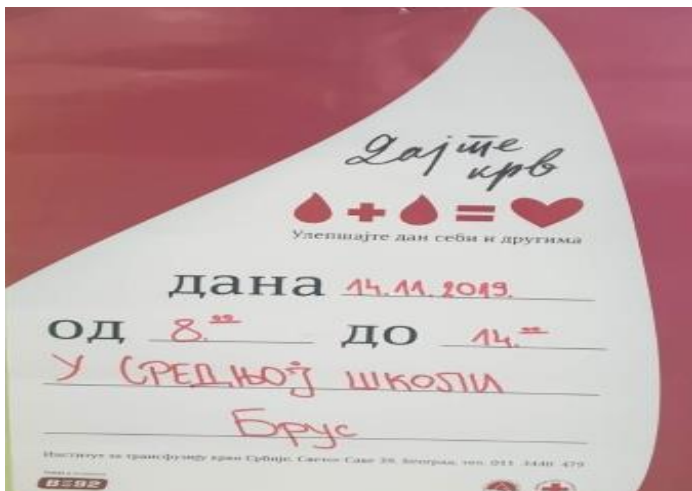

АКЦИЈА ДОБРОВОЉНОГ ДАВАЊА КРВИ

Акција добровољног давања крви одржана је у холу наше школе 14. 11. 2019. а чији је реализатор Завод за трансфузију крви Ниш.

Црвени крст наше општине, коме припадају и поједини наши ученици, помогли су реализаторима. Пријављено је 47 потенцијалних давалаца и скоро сви су добровољно дали крв, а ученици и професори који су учествовали у акцији добили су мајице на поклон.

ТРИБИНА „ЗДРАВИ СТИЛОВИ ЖИВОТА“

„Дан здраве хране и правилне исхране“ обележиле су професорка биологије, Гордана Татић, и професорке куварства, Јелена Вукајловић и Весна Којић, у холу наше школе у оквиру пројектне наставе.

Ученици свих година образовног профила кувар, и ученици четврте године гимназије, одељење IV2, 16. октобра 2019. године увеличали су овај дан на чији је значај указано. Уз занимљиве презентације, указивање на неправилну и брзу исхрану и значај домаће – избалансиране хране уз пратећу физичку активност, утврђено је да треба поштовати одређена правила исхране.

Поред занимљивих пословица о здрављу и храни, обележавање је уприличено и дегустационим столом где су се нашли производи наших ученика-кувара, који су припремили производе домаће кухиње и ретких житарица (хељда, проја). Ту су се нашле разне пите, домаће кифлице и воће нашег краја. Значајна и битна правила здраве исхране мање-више сви знамо али овај осврт, па макар и једном годишње, подсећа нас да ако желимо дуг живот морамо водити рачуна какве намирнице користимо и како се хранимо. Дегустација је била веома успешна, а то се видело тиме јер су сви производи наших кувара брзо нестали.

Чланови Новинарске секције

ЕТНО-ТРАГОВИ ЕТНО ГРУПЕ БРУС

У прошлом броју нашег часописа писали смо о настанку, саставу и музици Етно групе Брус, као и успесима њених чланова међу којима су и ученици наше школе. Етно група Брус броји око 50 чланова и у свом саставу има млађу групу, која броји око 20 чланова, и старију групу, коју чине управо ученици наше школе, а ова година била је и више него успешна. Поред наступа у Швајцарској, који је био у фебруару ове године, Етно група Брус се представила и у другим земљама Европе и остварила запажене резултате.

Месеца јула посетили су Пољску, место Поронин-Закопане, где су учествовали на Међународном фестивалу „Поронинско лето 2019“ и били похваљени од многих међународних друштава. Поред тога упознали су многа друштва, њихову културу, традицију, пољску народну песму и украјинско традиционално коло, као што су и они научили наше српско коло. Било је то занимљивих недељу дана у којој су чланови Етно групе Брус уживали.

Након тога уследио је наступ у нашем братском граду Берову у Северној Македонији, где су учествовали на Фестивалу „Дани Берова 2019“ и то је уједно било и гостовање наших чланова код својих другара. Етно група Брус у

Берову наступа већ годинама тако да је публици била позната и испунили су очекивања.

На крају, једно од најзанимљивијих путовања је одлазак у Неи Пори у Грчкој на Међународно такмичење „Пиериа фест 2019“, где су освојили прво место и поновили успех од пре две године. Ово такмичење подразумева дефиле свих учесника и представљање ношњи и култура. За време дефилеа, Етно група Брус је певала своје најлепше српске народне песме којима је измамила емоције и сузе српском народу. Како Етно група Брус воли да каже: „Нема лепшег осећаја када сте у страниј земљи, а осећате се као у својој“. Такође су снимили свој други спот и то за песму „Овце чува Тодора“, која је из бруског краја, а промоцију спота и новогодишњи концерт одржали су 23. децембра у Дому културе у Брусу.

Можемо видети да Етно група Брус вредно ради и да се труди да очува старе етно-песме, као и да на тај начин остави траг у нашем граду, држави, али и ван граница наше државе.

Анђела Здравих IV2
Анастасија Миљковић IV2

Фрула је најстарији традиционални српски инструмент. Прави се од дрвета и то најчешће од дрвета шљиве и дрена. Ако изузмемо удараљке, може се рећи да је најстарији и један од лакших дувачких инструмената. Такође, сматра се и за мајку свих инструмената. У многим крајевима Србије на фрули су свирали пастири чувајући своја стада. Фрула се користи и дан-данас као народни инструмент. Свакако можемо рећи да је фрула један од симбола Србије, а такође и ми у нашем малом Брусу можемо да се похвалимо великим бројем талентоване деце које гаје љубав према овом инструменту и труде се помоћу својих мелоса да је сачувају од заборавља.

Више детаља о овом инструменту и њеним искуствима са њим испричаће нам ученица четврте године гимназије наше школе **Емилија Недељковић**.

Ехо: Када си научила да свираш фрулу и откуд баш одабир тог инструмента?

Емилија: Фрулу сам научила да свирам пре девет година. Прве тонове на фрули научио ме је деда и уз њега сам наравно заволела овај инструмент. Такође, завршила сам и Нижу музичку школу „Стеван Христић“, одсек фрула, и званично сам први ученик у Расинском округу који је завршио овај одсек.

Ехо: На којим такмичењима си учествовала и да ли си освојила неке награде?

Емилија: Активно сам се такмичила до 2016. године и освајала сам бројне престижне награде, од којих су ми најзначајније награда из 2013. године када сам била

прва у Србији у својој категорији, као и пласман у полуфинале емисије „Шљивик“, где сам представљала цео Расински округ у категорији извођача на народним инструментима.

Ехо: Како је дошло до сарадње са Етно групом Брус?

Емилија: Након полуфинала у емисији „Шљивик“ престала сам да се такмичим и постала сам саставни део оркестра Етно групе Брус, где и дан-данас свирам. Пратила сам их на бројним путовањима где сам добијала признања, од којих ми је посебно драго Признање најбољем солисти на Међународном такмичењу одржаном у Неи Порију у септембру ове године.

Анастасија Миљојковић NM IV2

Анђела Миљковић, ученица трећег разреда гимназије наше школе, млада и талентована књижевна уметница која је у успону своје започете каријере, школске 2018/2019. године освојила је треће место са својом збирком песама на књижевном конкурс „Десанкини дани“ у Ваљеву. Њен ментор је био професор српског језика и књижевности Љубиша Красић, који је са њим вредно радио како би постигли ове сјајне резултате. „Хронос“, „Успавани прасак“, „Голуб Свете Хелене“, „Крв брескве“, „Трнов венац“, само су неки од наслова Анђелиних победничких песама које нам потврђују извор њене инспирације у хеленизму, митологији, уметности.

„ДЕСАНКИНИ ДАНИ“

Ехо: Анђела, ти си освојила 3. место на конкурс „Десанкини дани“ у Ваљеву 2019. године, где је главни члан жирија био наш велики беседник, академик и писац Матија Бећковић. Опиши нам свој доживљај са тог конкурса и колико ти је то значило?

Анђела: Откад сам почела да пишем, мислила сам да ће то да буде мој хоби, и да то неће бити признато у друштву, и искрено, изненадило ме је то што су ме, пре свега, позвали само као учесницу, нисам уопште очекивала да ћу да добијем неку награду. Ту сам била међу матурантима који пишу целог живота, а ја сам поезију почела да пишем малтене годину дана пре тог догађаја.

Ехо: Који је твој стил писања? Када је по твом мишљењу најбоље стварати у току дана? Шта мислиш, шта је битније таленат или рад?

Анђела: Мислим да не треба да се пише само када човек има инспирацију, књиге пише дисциплина и рад, више него таленат. По мом мишљењу, генерално треба да се пише ујутру или ноћу. „Ван те дневне светлости, предмети и људи генерално постају сугестије онога што јесу“. Можеш лакше да се отвориш.

Ехо: Који је твој мото? Који би савет дала млађим и старијим колегама?

Анђела: Ако могу да дам било какав савет некоме, то би било: „Немојте да се схватате превише озбиљно, природа уметника је и да расте и да пада, а ако себе уздижете у небеса, теже ћете да поднесете падове“.

ХРОНОС

Гледамо
Сваке ноћи
У небо препуно
Духова

Далеког треперења
Еха звезде
Давно-угашених
Давно немих

Које још увек
После свега
Својим животима
Утичу на наше

Наш универзум је
Млад
Има краја, празнина

Али једнога дана
У далекој будућности
Небо ће бити
Ћилим
Везен од дијаманата

О НЕЗАПОЧЕТОМ СТВАРАЛАШТВУ

Уметници свих узраста и нивоа искуства имају нечег заједничког. Сви имају храброст да своје мисли претворе у нешто опипљиво; да превазиђу просте оквире свакодневног размишљања и праве свој пут. Било то сликарство, поезија, или музика, способност за стваралаштво је дар као ниједан други. Оно што многе зауставља од остваривања уметности је уједно и највиши зид преко ког ћете икада прећи – почетак.

Нема ичега тежег од узимања оловке по први пут, и писања првих речи. Ако већ не пишете, празан лист папира или празан екран изгледају страшно. То је нормално, без бриге. Не мислите о томе превише, само зgrabите једну мисао и напишите је. Зато је боље да са собом носите свеску или роковник, рачунари и телефони су превише клинични. И уосталом, лепо је имати нешто као физички подсетник вашем постепеном напретку.

Није важно да ли су ваши радови добри. Рим није изграђен у једном дану, нити је ико написао књигу или збирку песама у једном дану, месецу, години. Многи аутори су деценије или више својих живота посветили својим делима из љубави према световима које су скројили. Овде се крије и мало тежа истина. Ако вам нешто фали, ако лик или идеја једноставно не иду у жељеном правцу, оставите је. Спустите оловку и оставите папир. Одморите се. Када имате снаге, стварајте опет. Блокада је само лепа реч која прекрива пишчеву недисциплину, али ако је питање вашег здравља, боље је одморити се него прегорети. Читајте, конзумирајте медије и када сте спремни, стварајте опет са више знања од јуче.

Оно што можете створити ограничавате само ви сами. Нека вас ово подстакне. Додајте неколико реченица ономе што већ пишете, сада. Напишите оно што је вама требало у најгорим сатима, и пружите овом свету део себе. Сигурна сам да ћете бити невероватни.

Анђела Миљковић III2

ПУТУЈЕМО...

Прва станица Лидо ди Јесоло, овде смо били и прошле године, донекле довољно познат градић на обали Средоземног мора близу Венеције, прелепо летовалиште. Затим смо се упутили у Сан Ремо. На тик до Француске исто један мали приморски град са прелепом обалом, лепим погледом на море које изгледа као да је отворено. Нисмо се дуго задржали, кренули смо ка главној дестинацији – Барселони. Стигли смо у град Лорет де Мар, мали али живахан град у коме се само музика чује са сваке стране. Ако сте се некада запитали како изгледа неки градић Шпаније, он изгледа тако. Ту смо само преспавали.

Обилазимо Ницу. Успут – сигурно сте чули за Азурну обалу али нећете разумети тај назив све док не одете и не видите ту прелепу боју мора, зелено-плава боја која се не може описати речима. Шетали смо Енглеским шеталиштем, чули причу о хотелу „Агресо“ и

свим виђенијим људима који су ту били, као и плесачици Исидори Данкан која је ту погинула. Попели смо се на оближњи видиковац и разгледали чудесну Ницу.

И напoкoн Барселона! Први дан нам је био резервисан за обилазак парка Гуел, парк рађен са намером да се све становништво богатог слоја пресели ту. Има велику терасу са које се види Барселона на длану, у том парку се такође налази и кућица Ивице и Марице. Други дан је био за обилазак самог града, као и обилазак стадиона Камп Ноу и великог акваријума. Центар Барселоне се заснива на једној бескрајно поплочаној улици која почиње од обале мора и статуе Васка де Гаме, та улица је пуна малих слатких продавница у којима можете да нађете све од игле до локомотиве. По средини те улице налазе се бројни кафићи. Већина нас је тамо ишла да види стадион Камп Ноу, највећи фудбалски терен са најлепшом историјом у Европи,

где играју најпознатије фудбалске звезде.

И за крај, у овом прелепом граду остао нам је акваријум, на уласку у акваријум очекујте фотографа који ће ту слику да вам уради док ви обиђете цео акваријум који се састоји из три дела. Први део су ситне мале рибе разних боја. У другом делу је чудни водени свет и у трећем делу је то у ствари тунел где доживите да око вас или изнад вас пливају ајкуле и најопаснији морски створови, имате осећај као да можете да их дотакнете. Када смо изашли из акваријума, одмах поред њега се налази шопинг центар у који смо свратили, али цене нису толико примамљиве јер су ту углавном познате марке Victoria's Secret, Zara...

Следећег дана смо се запутили у Монако. Најбогатија и једна од најмањих држава на свету. Када уђете у ту државу имате осећај као да сањате. Богатство се види на свакој страни, а пажњу привлачи палата у којој се налазио принц у време када смо били тамо (то смо знали по подигнутој краљевској застави).

Ана Арсић IV2
Катарина Радмановац IV2

ФОТО-АЛБУМ

ЦРКВА У БАРСЕЛОНИ
(LA SAGRADA FAMILIA)

АКВАРИЈУМ У БАРСЕЛОНИ
(L'AQUARIUM DE BARCELONA)

МОНАКО

НИЦА
(MONUMENT DU CENTENAIRE)

НИЦА

ПАРК У НИЦИ

Даница Рилак IV1
Василије Шљивић IV1

ЕХОВА

Снимање спота Етно групе Брус

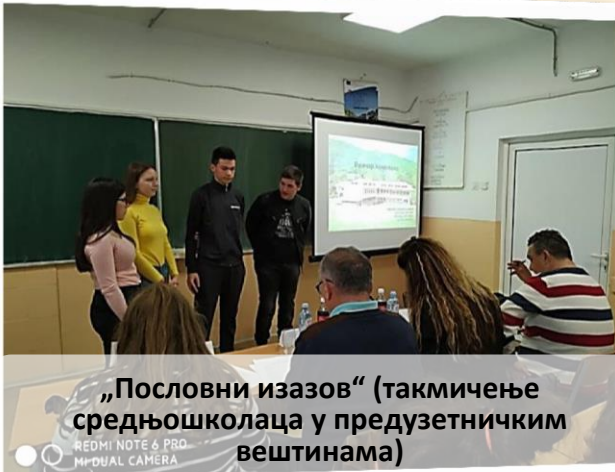
Дан пешачења 2019/2020.

Квиз опште културе и информисаности

VIII Међународни сајам вина „Жупа 2019

„Пословни изазов“ (такмичење средњошколаца у предузетничким вештинама)

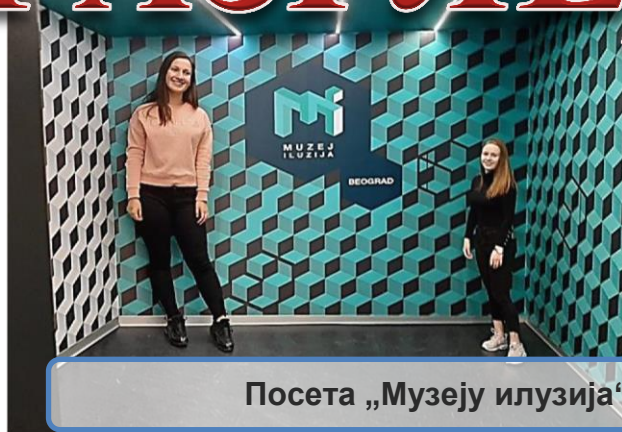

Трибина „Здрави стилови живота“

Обележавање 800 година од добијања аутокефалности Српске православне цркве

РАЗГЛЕДНИЦА

Посета „Музеју илузија“ у Београду

Акција добровољног давања крви

Сајам књига 2019.

Екскурзија 2019/2020.

Представа „Откачене“

Екскурзија 2019/2020.

„Игре без граница“

РАСТУЋИ И ФИКСИРАНИ МЕНТАЛНИ СКЛОП – МОЋ „НЕ ЈОШ“

У једној средњој школи у Чикагу, уместо „Пао си на тесту“ ученици који нису прошли испит добили су „не још“. Истраживачи су помислили: „Зар није то дивно?“. Ако добијеш „Пао си на тесту“ или „Недовољно“, ти се заправо не налазиш нигде, али ако добијеш „не још“, ти си на једној кривој (линији) учења¹. „Не још“ им је дало пут у будућност. Најважније, ово је универзитетској професорки са Стенфордског универзитета **Керол Двек (1946–)** помогло у развијању теорије о два ментална склопа.

Да би сазнала како се деца носе са изазовима, Двекова им је дала серију проблема који су били претешки за њих. Неки су реаговали на шокирајуће позитиван начин. Рекли су „Волим изазове!“ и „Надао/ла сам се да ће ово да буде корисно!“. Они су разумели да њихове могућности и интелигенција могу да расту временом. Они су имали оно што је она звала растући ментални склоп.

¹ Графички дијаграм који показује колико је научено или колико би требало научити током неког временског периода. Оцена напретка у учењу. Можете да упоредите сопствени напредак са кривом учења да бисте видели где се налазите.

Али, за осталу децу је ово било трагично и катастрофално, са њихове перспективе фиксираног менталног склопа.

Мислили су да је њихова интелигенција фиксирана на тај тренутак неуспеха и да они не могу боље од тога, самим тим њихова интелигенција је била уништена. Насупрот моћи „не још“ стоји „**тиранија садашњег тренутка**“. Најбољи начин за уништавање позитивног менталног склопа и интелигенције ученика, психолошки гледано, јесте дати оцену „недовољан“. То је „тиранија садашњег тренутка“. Најгоре, у једном истраживању 98% ученика је рекло да ће на следећем тесту пре преписивати него учити, управо због страха створеног фиксираним менталним склопом.

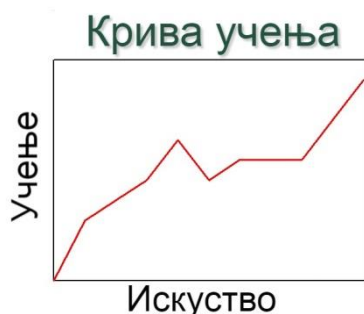
Међутим, посредном сарадњом, родитељи и професори су они који стварају код деце један од ова два ментална склопа. У једном истраживању ученици су рекли да се осећају боље јер су сазнали да је неко урадио горе од њих. Најважније, пронашли су да ученици беже од потешкоћа. Овако изгледа мозак особа са различитим менталним склопом. Код растућег менталног склопа је забележена, како научници кажу, ватрена мождана активност. Они дубоко процесуирају грешке (што се види на слици) учећи из њих и исправљајући их. Поставља се питање: „Како одгајамо децу?“. Да ли их одгајамо да расту сада или не још? Да ли се фокусирају на петицу и резултате тестова, уместо да

сањају велике снове? Да ли фабрикујемо „послушне ђаке“ или оно што они заправо желе да буду и како желе да допринесу заједници? И ако се превише фокусирају на ту петицу, да ли ће они то понети у будућност? Можда. Многи послодавци су долазили код Двекове рекавши: „Створили смо генерације младих радника који не могу да прогурају дан без награде“. Па, шта можемо да урадимо? Како да направимо тај мост ка „не још“? Прво, **морамо хвалити, али паметно**. Истраживање показује да када похвалимо процес учења, фокус, истрајност – они уче да траже изазове. Они се уче резилијентности². Хвалећи таленат и интелигенцију, децу чинимо рањивом. Има и других начина да се награди „не још“. У сарадњи са Универзитетом у Вашингтону су направили математичку игрицу *The Brain Points* (Мождани поени). У наставничкој пракси је да дају поене одмах након урађеног задатка и одмах у тренутку, али не дају мождане поене. Зато су ови истраживачи наградили процес учења (управо ону криву учења), труд, стратегију и напредак. Мождани поени су направили много већу истрајност и непрекидно учење код ученика, него стандардни тестови и игре. И

² Резилијентност је ефективни стил менталне и емоционалне борбе са проблемима. То је један психички здрав начин ношења са проблемима, кризама или преткризним стањима.

саме синтагме „не још“ и „још увек“ су у процесу учења створиле много веће самопоуздање и истрајност. Самим тим, овим директно мењамо ученички ментални склоп. У једном истраживању, научници су научили ученике да сваки пут када уче нешто тешко, изађу из зоне комфора³.

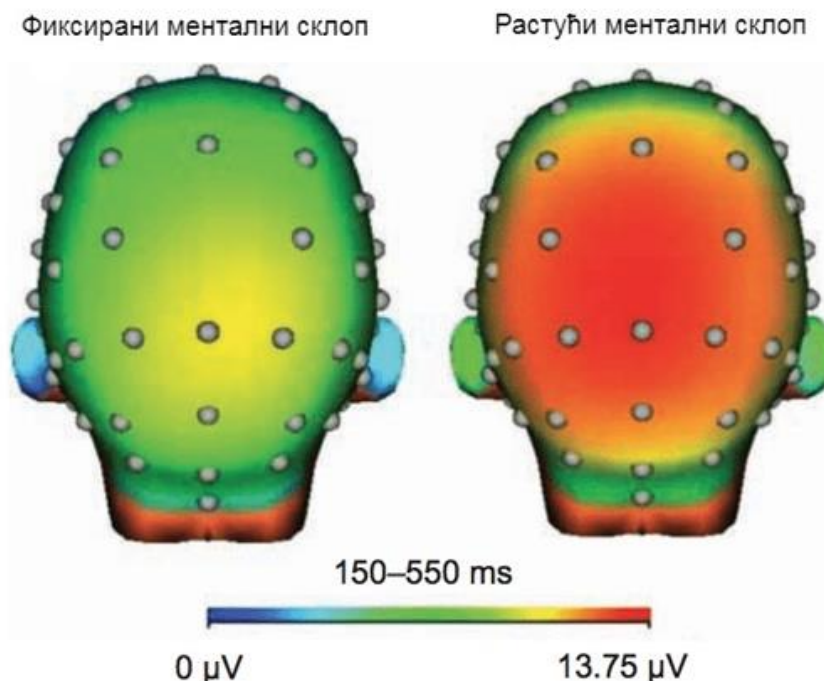
Самим тим, нове синаптичке везе⁴ које се формирају су постајале много јаче него уобичајене синаптичке везе. Самим тим, њихова интелигенција је расла, у оној мери у којој су се они трудили, и не, интелигенција није фиксна. Они који су учили лекцију која их је извела из зоне комфора доживели су драстично повећање оцена, они који нису, доживели су драстично смањење оцена. Ово су научници применили на хиљаде деце у Америци, и овим методом најгору школу у Америци направили најбољом, о чему ће бити речи касније. Нарочито је корисна за ученике који имају

проблема у учењу. Многи мисле да је неминовно да нека деца имају лоше успехе, и да је увек било таквих и да ће их бити. Међутим не. Када професори створе окружење растућег менталног склопа код ученика и направе једнакост у вољи ученика за рад синтагмом „не још“, постојаће и једнакост у оценама. Узмимо за пример то да је професорка искусна са овом

³ Ту се осећамо пријатно, све нам је познато, нема већих изненађења, можемо бити скоро па сигурни да ништа не вреба из прикрајка и да нас никакво изненађење неће сачекати иза ћошка. Ситуације и места која су нам позната чине да се осећамо смирено, сигурно, ушушкано. Насупрот томе, непознате ситуације нас често чине анксиозним. Анксиозност је осећање које се јавља у ситуацијама неизвесности, у ситуацијама када процењујемо да постоји потенцијална опасност.

⁴ Везе између нервних ћелија.

теоријом менталног склопа, ученике у најгорој америчкој средњој школи који нису знали да држе оловке, довела на врхунац математичког националног тестирања за ученике. Та најгора школа је за годину и по дана била у 98-ој перцентили на националном математичком испиту, што значи да су били у 2% најбољих у Америци. Иста та редовна школа је надмашила ученике из специјалних математичких одељења у Америци (који су на нивоу наше Математичке гимназије). То су урадили зато што су учећи растући склоп, трансформисали значење речи „труд“ и „потешкоћа“. Некада су мислили да су глупи, а сада имају шансу да овом теоријом своје потенцијале доведу на максимум. Ова теорија се не примењује само у школи већ у свим сферама живота, за које користимо реч „успех“. Широј Велике Британије примењују ову теорију над децом и професори иду на посебне обуке, и већ је забележен драстични помак на свим националним и интернационалним тестирањима (PISA). Треба запамтити у свим ситуацијама да потешкоћа не значи ништа друго него „не још“...

Како подстакнути код себе и других (посебно ученика) растући ментални склоп, најосновнија начела:

1. Инсистирање на метакогнитивним питањима (Уместо „Учите више!“ треба рећи „Шта бисте могли да урадите другачије?“). Овим

децу подстичемо на смишљање нових стратегија учења.

2. Треба се фокусирати на труд и хвалити труд, а не резултат.
3. Треба се фокусирати на учење а не на упоређивање са другима.
4. Професоре увек треба питати за повратну информацију.
5. Треба научити себе или друге истрајношћу. Истрајним радом се одржава мотивација.
6. Увек треба бирати задатке који су тешки. Деци треба давати задатке макар за неколико степена изнад њихових могућности.
7. Треба постављати високе стандарде. Заправо, деци треба давати увек теже задатке од онога што сматрате да могу. Овим поступком, децу „гурамо“ из њихове зоне комфора, о чему је било речи пре. Људи су лоши предсказивачи сопствених способности. Овим поступком децу приморавамо да превазиђу сами себе, што доводи до максималних резултата.

Милош Кнежевић IIII

Улазимо у 2020. годину а
наши родитељи и даље мисле
да су видео-игрице зло.
Време је да променимо то.

За већину нон-гејмера игрице су само губљење времена. Као неко ко је огромну количину времена провео играјући игрице, у извесној мери бих се и сложио са тим. Колективно гејмери проведу три милијарде часова недељно испред њихових екрана.

То је поприлична цифра. Просечан гејмер проведе 5,96 сати недељно за компјутером. Гејмери у просеку проведу сат и четрдесет осам минута на онлајн платформама попут Јутјуба и Твича, то се пореди са два сата и двадесет седам минута проведених гледајући традиционалне спортове на емитованој телевизији. Када се погледају ове цифре, долази се до те мисли да су игрице губљење времена, али оно што нико не узима у обзир је то да у просеку човек проведе скоро шест сати гледајући телевизију. Сличан број, зар не? Реалније је поредити видео-игрице са другим хобијима попут спортова. Оно што је слабо развијено у нашој земљи (између осталог) су E-sports турнири (електронски спортови). Протекле године наградни фонд на „The International“ (Dota 2) турниру износио је 34,300,000\$. Сложићете се да то није мала цифра. Најбољи у овом занату годишње зарађују око 125,000\$ од наградних фондова, 96,000\$ од редовне плате, 144,000\$ од Твича, чак 625,000\$ приход од огласа, и око 150,000\$ од спонзора. То је 1,140,000\$ годишње. Просечан Србин зарађује 53,698 динара (са све политичарима). По тренутној валути, један професионални гејмер зарађује мало више од 2,265 српских плата. Жалосно.

Оно што поприлично нарушава репутацију видео-игара су бројне заблуде медија. Нажалост, медији контролишу свет ширењем лажних информација. Једна од таквих је негативан ефекат видео-игара. Већина светских медија тврди да

ЕФЕКАТ ВИДЕО-ИГРИЦА

игрице директно изазивају насиље. The American Psychological Association је изјавио: „Постоји доследна повезаност између насилних игара и агресије, али немамо довољно доказа да бисмо их повезали са криминалним насиљем“. Наравно, сви ћемо се сложити да превелика изложеност насилним игрицама не може бити добра за младе, управо због тога те насилне игрице имају старосно ограничење. Ако одвете дете да гледа филм „Рамбо“ не можете очекивати да дете неће покушати да опонаша Силвестера Сталонеа и почети да вас удара. Хоћу рећи да је родитељска кривица ако допусте детету да игра игрицу предвиђену за 18+. Други негативан ефекат је губљење вида. Још откако постоје екрани, долази до оне легендарне реченице: „Склони се одатле, слепаћеш“. Лаж. Главни узрок те мисконцепције је чињеница да када гледате у телефон, телевизор или монитор, трепћете 66% мање, а сваки пут када трепнете, капак шири коктел уља и разне секрете по површини ока како се глобуси не би пресушили. Трећи негативан ефекат, такође још једна од заблуда, је та да видео-игре чине људе асоцијалним. Лаж. Видео-игре на изазивају, не промовишу, или се чак ни на даљину не односе на асоцијално понашање... Заправо, истраживање из 2013. године је показало да 61% играча игра игрице са својим пријатељима. До пре тридесетак година, већина деце је увек била напољу, понекад и по цео дан зато што нису имали шта да раде у кући. Да су деца имала игрице у то време, и они би исто поступили. Доста статистике за данас. Да пређемо на позитивне ефекте видео-игара:

1. Решавање проблема и логика – тренирамо мозак да смисли креативне начине за решавање загонетки и других проблема.
2. Координација руку и очију, одличне моторичке и просторне вештине.
3. Планирање и управљање ресурсима – играч учи да управља ресурсима који су ограничени и да одлучује о најбољој употреби ресурса, на исти начин као и у стварном животу.

4. Мултитаскинг (истовремено праћење многих променљивих и управљање више стварима).
5. Прецизност.
6. Стратегија – играч се мора суочити са непосредним проблемима, задржавајући своје дугорочне циљеве на свом хоризонту.
7. Брзо размишљање, брзо доношење одлука – понекад играч мора брзо размишљати готово сваке секунде игре пружајући мозгу прави тренинг. Некада ће се сигурно наћи у ситуацији где мора брзо донети одлуке које ће утицати на читав живот. Игрице помажу да то буде права одлука.
8. Ситуациона свест – америчка војска користи видео-игрице за обуку војника како би побољшали своју ситуацијску свест у борби. Надамо се да ова вештина никада неће затребати.
9. Развијање вештина читања и математике – млади гејмер чита да би добио упутства, пратио приче игара и добио информације из текстова игре. Такође је употреба математичких вештина важна за победу у многим игрицама.
10. Упорност – играч обично не успе први пут, али наставља да покушава док не успе и пређе на следећи ниво.
11. Pattern recognition – препознавање путања. Један од главних фактора у бројним тестовима интелигенције.
12. Концентрација.
13. Меморија.
14. Тимски рад и сарадња.
15. Побољшана способност брзог и тачног препознавања визуелних информација. Нож у леђа заблуди и медијима.

Играње игрице је забава која вам дозвољава да на тренутак побегнете својим проблемима и да се одморите док улазите у виртуелни свет где сте потпуно други карактер, али сте и даље главни лик ваше приче! Уз то можете научити и поједине речи на разним језицима слушајући ваше противнике. Можда се не можемо разумети али када смо у игрици, сви смо исти, срећни.

Филип Вукојичић IV1

24 ЧАСА БЕЗ ИНТЕРНЕТА И МОБИЛНОГ ТЕЛЕФОНА

Некада је било једноставно. Два канала на телевизији, дневне новине, неколико радио-станица. Вести су путовале данима, а писмо у сандучету или звоно фиксног телефона су се славили као мали празник.

Пре само двадесетак година, попут торнада, дошло је ново време са интернетом, брзим рачунарима, мобилним телефонима, навигационим уређајима... Стасале су читаве генерације којима је незамисливо како је свет некада функционисао, без Гугла, Џипиеса, Инстаграма и осталих апликација и друштвених мрежа чије је коришћење малтене постало део писмености у двадесет првом веку. Уз помоћ интернета данас се купује, студира, проналази хотел за летовање па чак и заљубљује. Све је у једном клику. Уз интернет сви данас лежемо и будимо се па је незамисливо да проведемо дужи временски период без интернета и осталих

модерних технологија. Бити без интернета дуже од 24 часа, мало је рећи да изазива нервозу, као да смо остали без хране и воде а не без интернета. Чак и када смо окупирани друштвом, олакшање је тренутно. После дужег размишљања, схватимо колико је тужно постало наше целокупно друштво, јер уочимо да је сваки појединац завистан од интернета.

Модерне технологије данас имају много предности, могу нам помоћи у сваком пољу живота, али ипак има исто толико и недостатака. Телефони и интернет угрожавају наш друштвени живот, донекле угрожавају и нас саме, јер се не

трудимо да размишљамо, већ нам је све надокхват руке.

Ана Лукић IV1

УТИЦАЈ ТЕХНОЛОГИЈЕ НА НЕРВНИ СИСТЕМ

Сати проведени на интернету не само да мењају начин рада, куповине или дружења људи и контакта са другима, већ постепено утичу и на мишљење и понашање корисника. Иако коришћење интернета на неки начин побољшава функције мозга, оно такође може довести до њиховог слабљења. Нека испитивања су показала да постоји узајамна повезаност између прекомерног коришћења компјутера и синдрома

Осим очигледног утицаја који технологија има на свакодневне навике човека, стручњаци указују и на утицај нових технологија на наш мозак и понашање. Коришћење рачунара на неки начин побољшава функције мозга, али може довести и до њиховог слабљења.

поремећаја пажње, депресије и узнемирености. Поступци који се свакодневно понављају, као што је тражење информација на интернету, утичу на раст неурона и узајамне везе у мозгу, што мења начин мишљења и понашања. Са друге стране, током трагања за посебним садржајима на интернету активира се више центара мозга него код читања књига. Чак и пола сата дневно могу снажно побољшати систем обраде информација.

Када је човек дуже окупиран стварима у вези са технологијом, а мање у комуникацији са другим људима, то нарушава социјалне вештине. Људи губе способност да се снађу у ситуацијама када треба да траже

савет о свом животу или о свом здрављу. Мождане структуре које су задужене за контакт „Лице у лице“ постају слабије. Све то за последицу може да има несналажење особе у друштву, изолацију и мање интересовање за учење традиционалних вештина. Технологија може негативно да утиче и на когнитивни развој човека. Током дуготрајне и честе употребе компјутера, паметних телефона, интернета, људима слаби концентracија, што изазива проблеме с пажњом и смањеним стрпљењем.

Невена Симић IV1

ИНТЕРВЈУ СА ЛАНЕТОМ ГУТОВИЋЕМ

Ехо: Да ли више волите да глумите у филмовима или у позоришним представама?

Лане Гутовић: У позоришту.

Ехо: Због чега?

Лане Гутовић: Зато што је филм питање трика, филмом може да се бави било ко од нас, да буде глумац у филму, а у позоришту не може свако од вас и свако од нас да глуми. Десило се некада да један редитељ није имао глумце већ је узимао аматере који су га подсећали на ликове које је он описао. Од тих аматера је он начинио и направио глумце који су чак добијали награде на фестивалима. То је потврда ове моје теорије.

Ехо: Да ли бисте могли да нам упоредите позоришну сцену некада и данас?

Лане Гутовић: Ја уображавам да сам ја од данас на сцени, односно ја не памтим оно позориште које је било некада, о коме су ми причали. Из тих прича, прича чича који су већ помрли, у чији редослед ја спадам. Они су ми причали да су некада позоришта била путујуће трупе, да нису имали сталну сцену на којој су играли, него су ишли од места до места и често, то знам од њих, често нису ни играли за новац, већ су играли за спавање и храну јер је такав био профил позоришта некада.

Ехо: Да ли вас је нечија улога инспирисала да се одазовете овом позиву?

Лане Гутовић: Не, не, не. Чак нисам никада ни ишао у позориште док сам био ваших година. Ја сам становао, живео у селу, отац и мајка су ми били просветни радници и ми смо тако били на селу и нама је био подвиг да дођемо у Београд, до града, а камоли још да идемо у позориште. Пре него што сам постао глумац, у позоришту сам био три пута отприлике, и то са синдикатом. Мама и тата су добијали карте, то памтим.

Ехо: Шта бисте препоручили младим глумцима, односно онима који су уписали или чак који би желели да упишу Факултет драмских уметности?

Лане Гутовић: Савет или поруку?

Ехо: Ипак савет?

Лане Гутовић: Немојте.

Ехо: Због чега?

Лане Гутовић: Зато што више постаје мучан и тежак посао, зато што сада примећујем више ствари него некада, него што сам примећивао док сам био млад. Заправо примећивао сам и тада али тада ми се нису чиниле важним, али сада видим да су важне. Рецимо, та несигурност за елементарне ствари у животу, то је проблем сваког глумца данас зато што има огроман број академија и те академије нису у стању да упосле своје глумце, они не раде ништа, баве се другим пословима. Тако да је боље да почнете да се бавите другим послом, па ако већ прођете у глуми, прошли сте.

Ехо: Народ уопштено, а и у нашем крају, издваја улогу Срећка Шојића као најомиљенију. Шта ви мислите због чега?

Лане Гутовић: Мени је то логично, мени је то природно, заправо мени је природно да ме људи воле. Мени се чини да је то нормално. Природно је зато што тај Срећко Шојић није слика поквареног и генерално поквареног човека, он је више оличење стања у држави, него што је он такав. Оваквог Шојића ретко где у неком месту можете наћи таквог човека, толико лошег као што је Шојић. Негде буде бољи, негде гори али оваквог као Шојића не. Тај Шојић, тај лик ни на једном плану није позитиван, нема позитивних црта. Он је лош у сваком поступку, у изражавању, трапавом изражавању, не верујем да тако говоре људи из његовог краја, али он „покондирена тиква“ итд... Он осликава, даје слику пропасти наше државе. Када је почео да се снима Шојић, он је био директор неке мале фирме, неког малог предузећа које је он пљачкао и у том периоду кад је била солидна држава, такав тип је могао да буде директор, дешавало се, али је често „заглављивао у ћорки“. То је била тема тих филмова и то значи да је држава била здрава и такви типови нису могли да напредују, могли су да назадују, да оду у затвор, то да. То је здрава држава. Како је држава пропадала, тако је тај Шојић добијао све веће и веће улоге у друштву, да би на крају постао, тј. да би у овом последњем серијалу он био већ у скупштини. То не значи да је он напредовао, немогуће је да он напредује, него да држава пропада.

Ана Лукић IV1

Ана Шовић III1

Саша Ђидић III2

„БОЈЕ ШТЕКА“

„Боје штека“ је позоришна представа у којој глуме Петар Стругар као Црвени, Урош Јовчић као Плави. Ђорђе Стојковић као Жути.

Црвени је студент Правног факултета, живи на Дорћолу, време проводи у кладионици. Плави је био наставник српског језика, има о свему „жваку“ – читао негде. Жути је био машински техничар, живи са женом, децом, таштом и свастиком, говори дијалектом. Шеф их је платио да отму човека, и они траже исплату за отмицу. „Пакет“ крију у бункеру док се не укаже добра прилика да га одведу код шефа. У веома добром расположењу и са великим задовољством пристали су да одговоре на пар наших питања.

Ехо: Да ли сте били у Брусу до сада?

Сви: Не, али смо пролазили овуда до Копаоника и Рашке.

Ехо: Да ли вам се свиђа Брус након овог краткодневног обиласка?

Урош: Да, овде живе много позитивни и дружељубиви људи.

Ђорђе: Ево штавише доћи ћемо за Дане Бруса.

Ехо: Волите ли свој посао? Да ли сте некада помислили да треба да одустанете?

Петар: Више пута сам размишљао о томе како ово није посао за мене после петнаест сати снимања, али нико од нас не зна ништа друго да ради, а и волимо ово чиме се бавимо.

Ехо: Које су главне предности вашег посла?

Ђорђе: То што засмејавамо људе и немамо радно време од 9–17h.

Ехо: У сваком филму или представи глумимо неког из свог живота, кога ви глумите у овој представи?

Сви: Мало комшије, мало комшине, таште... Шалим се, али ово је представа у којој можете да имитирате кога год.

Ехо: Када неко изговори ваше име шта прво помислите?

Ђорђе и Урош: Која будала.

Петар: Да неком треба новац.

Ехо: Ваш мото у животу?

Сви: „Ко цвика, има право да се слика“.

Ана Арсић IV2
Катарина Радмановац IV2
Ана Шовић III1

ПИТАЈМО ПРВАКЕ

Наша школа до ове године имала је само два одељења гимназије општег типа, а од ове године и одељење за ученике са посебним способностима за рачунарство и информатику. У претходном броју смо писали о раду са талентованим и надареним ученицима, активностима у редовној настави и ваннаставним активностима, мотивисању талентованих и надарених ученика, програмерској радионици и ове године имамо прилику да разговарамо са ученицима тог одељења, па и да упоредимо мишљења првака из оба смера гимназије у нашој школи.

ВУК АРСИЋ И БОРИС КЉАИЋ (ОПШТИ СМЕР, 11, БРУС)

Ехо: Како вам се свиђају нова школа и друштво?

Вук и Борис: Ми се углавном сви добро познајемо, јер већина нас је ишла у Основну школу „Јован Јовановић Змај“ овде у Брусу и било нам је лако да се спријатељимо.

Вук и Борис: Професори су строги, али и правични.

Ехо: Зашто сте се одлучили баш за општи смер гимназије?

Вук и Борис: Зато што нам даје могућност да упишемо било који факултет после њега.

Ехо: Који предмети вас привлаче да учите а који одбијају?

Вук и Борис: Латински као нов предмет нас одбија јер изгледа претешко. А остали су нам познати још из основне и битна је само воља за учењем и разлог, а то је уписивање жељеног факултета.

Ехо: Шта мислите о ИТ гимназији?

Вук и Борис: ИТ гимназија је одлична школа за ученике који воле технологије, и којима не иду друштвени предмети, док одлично познају математику, физику и информатику. Већина нас се покајала што је није уписала.

САРА ПАВЛОВИЋ (БРУС, ИТ ГИМАНЗИЈА, 13) И НИКОЛА АНТИЋ (КОЊУХ, ИТ ГИМАНЗИЈА, 13)

Ехо: Да ли волите технологије?

Сара: Ја да, али ме нису толико занимале све док нисам уписала ИТ гимназију. Реално, компјутер нисам ни укључивала до септембра.

Никола: Волим технологије и од шестог разреда основне сам знао да ћу ово уписати.

Ехо: Како сте се одлучили за ИТ гимназију?

Сара: Па ја сам природњак, друштвене науке и језици ми не иду баш, а ова школа баш то и нуди.

Никола: Љубав према информатици и технологији ме је повела.

Ехо: Како вам се свиђају школа и професори?

Сара: Лепо је, ми се сви знамо, а и премало нас је у одељењу тако да морамо да се слажемо. Професори су строги али са разлогом.

Никола: Генерално супер, уклопио сам се веома брзо, и за разлику од другова из Крушевца ја немам много да учим кући јер ми је све јасно после предавања у школи.

Ехо: Да ли су вам претешки предмети?

Сара: Па мало је тешко то што имамо пет часова математике, касније ћемо да имамо седам, такође и велики број часова из физике и информатике, али зато смо и уписали ову школу.

Ехо: Шта планирате да упишете након средње школе?

Сара и Никола: Дефинитивно нешто везано за рачунарство, јер о томе ћемо имати највише знања.

**Ана Арсић IV2
Катарина Радмановац IV2**

СЕДМА УМЕТНОСТ

*За све оне којима је едукација приоритет, а нису љубитељи писане речи, ово је пар идеалних филмова:

1. "The Founder"

• Прича прати Ray-a Krock-a (Michael Keaton) који се удружује са двојцом браће Richard-ом и Maurice-ом McDonald-ом, како би покренули нешто што ће убрзо постати међународни ланац ресторана брзе хране који данас послужује више од 68 милиона посетилаца сваког дана. Осим Kiton-a, једну од главних улога игра и Laura Dern, као његова супруга Etel, од које се Krock развео 1961. године. У филму су још и Patrick Wilson, Linda Cardellini, Nick Offerman и John Carroll Lynch као браћа McDonalds.

2. "Wolf of Wallstreet"

• Филм је заснован на истинитој причи о животу Џордана Белфорта. Пратимо његов успон до позиције богатог трговца акцијама и пад на дно који укључује криминал, корупцију и федералну владу. Са својим пријатељем и партнером Донијем Азофом, Џордан креће у трговину акцијама. Њихов бизнис експоненцијално расте и постају чувени толико да многе компаније излазе на берзу управо преко њих. Раст бизниса није по чему су чувени. Привлаче пажњу као нико други. Сензационалне журке које приређују запосленима, трошење огромних количина новца део су њиховог шарма. Џордан стиже до насловнице Форбса, али његове шеме привлаче пажњу и ФБИ-ја.

3. "The Big Short"

• Опклада века (енгл. The Big Short) амерички је биографско-драмски филм из 2015. године редитеља Адама Мекеја снимљен по мотивима из истоимене књиге Мајкла Луиса. Продуценти су Диди Гарднер, Џереми Клајнер, Арон Миличан и Бред Пит. Сценаристи су Адам Мекеј и Чарлс Рандолф. Глумачку екипу чине Кристијан Бејл, Стив Карел, Рајан Гозлинг и Бред Пит. Музику је компоновао Николас Брител. Премијера филма је била 11. децембра 2015. године. Буџет филма је износио 28 милиона долара. Зарада од филма је била 55 милиона долара.

4. "The Social Network"

• Једне ноћи, 2003. године, студент Харварда и програмерски геније, Марк Закерберг сео је за компјутер и почео да ради на новој идеји. Шест година и 500 милиона пријатеља касније, он је најмлађи милијардер у историји. Свако доба има своје визионаре који, својим генијем, за собом оставе промене свет – али ретко без борбе око онога што се стварно десило и ко је стварно био ту у тренутку настанка. Овај филм истражује тренутак у којем је измишљен „Фејсбук“ – кроз сучељена мишљења ултрапаметних младих људи који, свако за себе, тврде да су били ту приликом његовог настанка. Филм се креће од ходника Харварда до канцеларија Пало Алта и прати ране дане феномена који је променио културу – као и начин на који је саставио групу младих револуционара, а затим их раздвојио заувек. У средишту тог хаоса се налазе: Марк Закерберг, бриљантни студент Харварда који је створио веб-сајт; Едуардо Северин, некадашњи Закербергов близак пријатељ који је обезбедио почетни капитал за нову компанију; оснивач Напстера, Шон Паркер, који је представио Фејсбук улагачима из Сицијумске долине и близанци Винколвос, Закербергове колеге са Харварда који тврде да им је он украо идеју, због чега су га тужили за крађу ауторских права. У овом вишеструком портрету слике успеха у 21. веку, свако од јунака има своју причу, своју верзију тога како је настао Фејсбук – од младалачке фантазије до његове коначне стварности.

5. "Molly's Game"

• Филм прати истиниту причу бивше америчке скијашице Моли Блум која се прославила организујући састанке за илегалне покерашке партије у Лос Анђелесу и Њу Јорку. Моли у филму игра Џесика Честајн која се у њој сјајно сналази, можда чак њена најбоља улога до сада. Свој посао је добро одрадио и Идрис Елба у улози њеног адвоката, а у филму се још појављује и Кевин Костнер. Филм је био номинован за неколико награда, а иако су многи очекивали да ће Џесика Честајн добити номинацију за предстојећу доделу Оскара, до тога није дошло. Али, ипак на крају, филм „Молина игра“ је добио једну номинацију за Оскара, и то у категорији за најбоље адаптирани сценарио.

6. "Silicon Valley"

• Како изгледа покренути стартап, причати са инвеститорима, пичовати свој пројекат и суочавати се са конкуренцијом у виду бившег шефа и колега, на један хумористичан и занимљив начин приказали су нам главни јунаци серије „Сицијумска долина“. Творци Сицијумске долине потрудили су се да целокупан догађај што ближе опише животе свих технолошких предузетника, спомињући познате медије попут ТекКранча, Машаблеа и недавно покренутог Ре/кода. Пред крај првог серијала сусрећемо се и са такмичењем ТекКранч Дисрупт у коме је сам ТекКранч играо кључну улогу. Читаво такмичење је креирано за потребе серије, а ту су и познати новинари ТекКранча – чак се и сам Мајкл Арингтон појављује.

УНИВЕРЗУМИ ПОЈЕДИНАЦА – КЊИГЕ

„Нема књиге, а да се у њој нешто добро не нађе“

Мигел де Сервантес

*Када научите да читате „програме“, или подсвесне обрасце код других особа, и схватите одакле ограничавајућа уверења долазе, уједно научите да не осуђујете већ пружате апсолутно разумевање, чак долазите у ситуацију где пружате помоћ свесни чињенице – да сте Ви проживели исте мисли, осећање и искуства као та особа – размишљали бисте исто, веровали у исто. Међутим, са друге стране, будите апсолутно свесни чињенице да имате СЛОБОДУ ИЗБОРА, у сваком могућем тренутку. Ви бирате са каквим људима проводите већину времена, са киме се дружите, где идете, како организујете време, а исто тако какве мисли мислите, кога слушате и шта читате. Уколико Вам је степен самосвести лични развој и едукација на лествици приоритета, следеће књиге су идеалне за Вас..

1. „Будни у 5“ – Робин Шарма

Апсолутни GAME CHANGER од књиге. Ова књига откриће вам:

-Како изванредни генији, пословни титани и најмудрији људи на свету почињу јутро да би постигли изванредна достигнућа.

-Мало познату формулу да бисте се пробудили инспирисани, фокусирани.

-Вежбе засноване на неуронауци које ће вам доказано помоћи да устанете лако док многи други спавају, и инсајдерску тактику којом ћете одбранили таленте, вештине и снове од дигиталних ометања и других врста одвлачења пажње, како бисте уживали у богатству, учинку и величанственом утицају на свет.

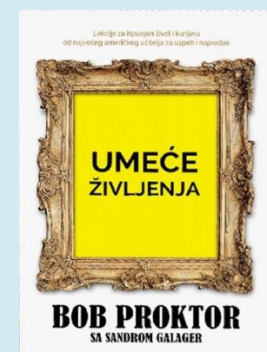
2. „Умеће живљења“ – Боб Проктор

Ретко издање књиге Боба Проктора и Сандре Галагер, који предају о методском животу. Ова књига представља транскрипт најпопуларније радионице – Matrixx – легендарног говорника и ментора пословног света Боба Проктора и доноси његову мудрост широј публици. Поред многих других лекција непроцењиве вредности које су садржане у овој књизи, читаоци ће научити:

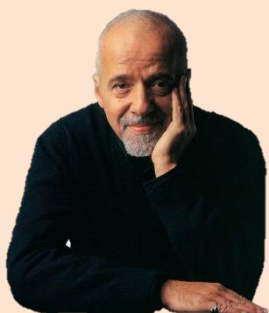
-како да задобију шта год пожеле у животу,

-како да избришу негативне мисаоне обрасце и истренирају ум за успех,

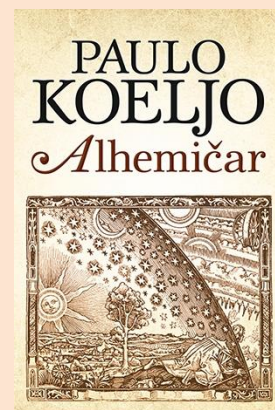
-како да управљају активностима да би постигли максималну продуктивност.

3. „Алхемичар“ – Паоло Коелњо

Роман „Алхемичар“ стекао је посвећену публику широм света. Прича која плени својом једноставношћу и инспирише својом мудрошћу прати младог андалузијског пастира Сантјага, који из родне Шпаније одлази у египатску пустињу како би нашао скривено благо закопано испод пирамида. Нико не зна какво је благо у питању, ни да ли ће Сантјаго успети да превазиђе препреке које му стају на пут, али оно што почиње као потрага за световним богатствима претвара се у потрагу за богатством које се налази у нама самима. Заносна, живописна и дубоко људска, ова прича представља вечни доказ моћи наших снова да нас преобразе и сведочи о томе колико је важно слушати сопствено срце.

4. „Пут промене“ – Синиша Убовић

„Пут промене“ је књига која отвара пут ка сопственом усавршавању. Синиша Убовић је у њу уткао своја најдубља искуства и поделио са читаоцима свој процес промене и како је почео да верује да живот увек има најбоље решење за нас. Своје кораке са тог пута сазнања, током којег је почео да живи онако како би и вас подстакао, преноси и помаже вам да постанете много више од онога што сте мислили да можете бити. У питању је околина, глупане!

5. „Ви сте ваша уверења“ – Смиљан Мори

Ова револуционарна књига је невероватан приручник који ће вас научити корак по корак како остварити живот који заслужујете. Откриће корене ваших ограничавајућих уверења и начин како их разумети. Ослободићете себе од ограничавајућих уверења и начин како их разумети. Ослободићете себе од ограничавајућих уверења и коначно почети веровати у себе и своје способности. Постаћете самопоузданији и отворенији за промене. Знаћете како се носити са стресом и ослободити се осећаја да нисте довољно добри. Рећи ћете збогом изговорима, одлагању и лошим навикама. Пронаћи ћете себе у невероватним причама и схватити да можете остварити било шта у животу. Постаћете најбоља верзија себе.

Нина Раичевић VI1

МУЗИЧКА ЛЕСТВИЦА

„Све било је музика“.

Романтика

Иако то никада не бисте ни помислили, ово је можда ауторов омиљени „жанр“ па је зато и списак песама подужи. Не треба објашњавати за које прилике су посебно погодне песме са овог списка, мада њихово слушање може пријатно да утиче на вас било кад и било где. Чини се да је зимско време као створено за овакву врсту музике. Осим љубавне химне Битлса, на списку се налазе и неке „евергрин“ мелодије старих мајстора попут Синатре, потом стране поп песме из периода осамдесетих и деведесетих и неки од најромантичнијих савремених хитова.

The Beatles, All you need is love

Natalie Cole, Miss you like crazy

George Benson, Nothing's gonna change my love for you

Rod Stewart, When I need you

Sting, Every breath you take

Ten Sharp, You

Chris DeBurgh, Lady in red

Frank Sinatra, I love you baby

Ben E King, Stand by me

John Legend, All of me

Ed Sheeran, Perfect

Sam Smith, Im not the only one

Adams, Heaven

Mariah Carry, Without you

George Michael, Careless whisper

Joe Cocker, You are so beautiful

Doris Day, Dream a little dream of me

EX YU класици

Овде је углавном реч о хитовима из домена онога што се назива „домаћа забавна музика“, песме које су настајале и бивале слушане на фестивалима од Вардара па до Триглава. Већина ових песама је прави „евергрин“, одликују их мелодије обилне емоцијама и поетски текстови. Аутори са списка су обележили једно прошло време, а слушање ових песама може послужити као времеплов.

Арсен Дедић, Загрли ме

Арсен Дедић, О, младости

Нена Ивошевић, Као да ме нема

Мишо Ковач, Остала си увијек иста

Ђорђе Балашевић, Прича о Васи Ладачком

Амбасадори, Земљо моја

Оливер Драгојевић, Нашој љубави је крај

Оливер Драгојевић, Кад би само љубит знала

Индекси, Бацила је све низ ријеку

Здравко Чолић, Станица Подлугови

Италиано

Када се каже Италија помисли се на историју, архитектуру, невероватне градове, море, пицу, вино, моду, стилизоане и лепе жене...и музику која употпуњује утисак и слику о овој медитеранској земљи и њеној несвакидашњој култури. Осим што је колевка опере, Италија је изнедрила и многе поп звезде попут јединственог Рамацотија, а песме на италијанском језику просто не могу да не буду пријатне.

Andrea Bocelli, Con te partiro

Andrea Bocelli, Vivo per lei

Toto Cutugno, L'Italiano

Dean Martin, Mambo Italiano

Eros Ramazzotti, Quanto amore sei

Eros Ramazzotti, Piu bella cosa

Il Divo, Regresa a mi

Zucchero&Paul Young, Senza una donna

Филмска музика

Многи филмови не би били то што јесу да није песама које су их обележиле, док с друге стране, многе песме не би биле тако популарне да се не везују за поједине сцене из филмова из којих су потекле. У таквом међусобном односу су на пример сцене плеса „Џонија“ и „Бејби“ из филма „Прљави плес“ и непревазиђена нумера „Time of my life“. Многе од ових песама би могле да се нађу у поглављу Романтика, али због њиховог утицаја на популарну културу заслужују посебно поглавље.

Eric Carmen, Hungry eyes(Dirty dancing)	Phill Collins, Against all odds(Against all odds)
Whitney Houston, I will always love you(The Bodyguard)	
Irene Cara, What a feeling(Flashdance)	Laura Pausini, It's not goodbye(Sweet november)
Berlin, Take my breath away(Top gun)	Los lobos, Beautiful Maria of my soul(Mambo Kings)
Joe Cocker& Jenifer Warnes, Up where we belong(An officer and a gentleman)	

Рок класика

У поглављу посвећеном најзначајнијој културној појави 20. века наћи ће се неке од најбољих и најслушанијих песама свих времена и извођачи који представљају праве револуционаре у сваком смислу, и за каквим чезне данашњи свет. С обзиром на велики број поджанрова рокенрола, на овом списку су своје место пронашли и хитови рокенрола попут пионира, „краља“, Елвиса Прислија и непоновљивих Битлса, затим иконе попут Меркјурија и Морисона и неких представника „тврђег“ рока и поп рока.

Elvis Presley, Always on my mind	Chris Rea, Road to hell
The Beatles, Yesterday	Queen, I want it all
The Doors, Light my fire	Whitesnake, Here I go again
The Credence, Have you ever seen the rain	Aerosmith, Crazy
RHCP, Snow	U2, I still haven't found what I'm looking for
Bruce Springsteen, Born in the USA	Billy Idol, Rebel yell
Guns and roses, Don't cry	Eric Clapton, Change the world

Домаћи поп

За крај, грех би био заобићи неке врхунске извођаче који доминирају савременом домаћом односно регионалном поп сценом и чији су хитови обележили период од почетка 21. века, вртећи се непрестано на радио-станицама. Иако сваки од ових аутора заслужује више, на овом списку ће се наћи по једна, аутору ових редова најдража, песма најзначајнијих музичара тренутно у региону.

Жељко Јоксимовић, Није до мене	Дино Мерлин, Кад си рекла да ме волиш
Тони Цетински, Од милијун жена	Нина Бадрић, Пољуби ме
Џибони, Чиним праву ствар	Петар Грашо, Вера од сувог злата
Оливер Драгојевић, Вјеруј ми	Тоше Пројески, Тајно моја
Хари Мата Хари, Страх ме да те волим	Неверне бебе, Велики је бог
Борис Новковић, Продала ме ти	Владо Георгиев, Лагала си ме

СКИЈАЊЕ

Копеоиик, децембар 2012. године

Скијање је врста зимског спорта у којем се уз помоћ скија постижу различити покрети на снегу (ходање, трчање, спуштање и скакање) на различитим теренима (равни, валовити или стрми).

Скијање укључује:

- нордијска дисциплинска група (скијашко трчање, штафете и скокови)
- ски летови и
- -алпске дисциплине (спуст, слалом и велеслалом)

Алпско скијање је класификовано као полуструктурни спорт у ком доминира ацикличка покретна структура. Усвојена техника скијања аутоматизована је и чува се у програмима за трајно памћење, који омогућава вежбање до касне старости. Скијање се не може заборавити, као и пливање, клизање, бициклизам и неки други. Скијање могу да вежбају сви, од најмлађег до најстаријег узраста, без негативних утицаја на тело и без професионалне деформације. Мало спортова има свестран утицај на развој младог организма, попут скијања, који подстиче развој

уређаја за кретање, доприноси развоју конативних и когнитивних способности и позитивна социјализација личности...

Наша школа се налази у подножју планине Копеоиик и има дугу традицију скијања још од седамдесетих година прошлог века па све до данас где су ученици своје прве скијашке кораке направили уз професоре физичког васпитања Богољуба Јевтића и Миљка Поповића.

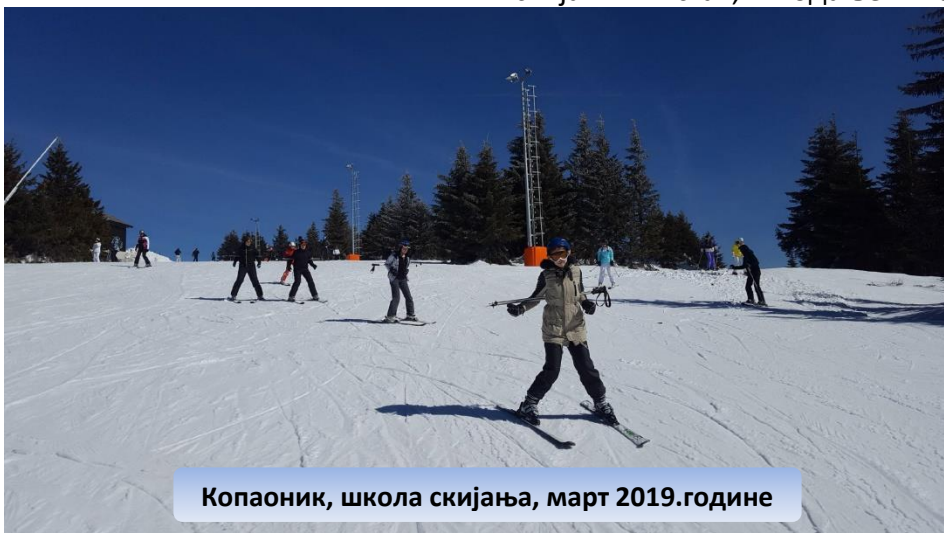
Једно време скијање је било тешко доступно за децу бруске општине али је пре неколико година поново заживело и многи ученици су своје прве скијашке кораке направили уз

професоре Бојана Живанчевића и Владимира Кнежевића.

Осим професора физичког васпитања, ученике на скијање одлазе још и директор школе Весна Маринковић, професор географије Горан Јеличић и професор економске групе предмета Предраг Татић.

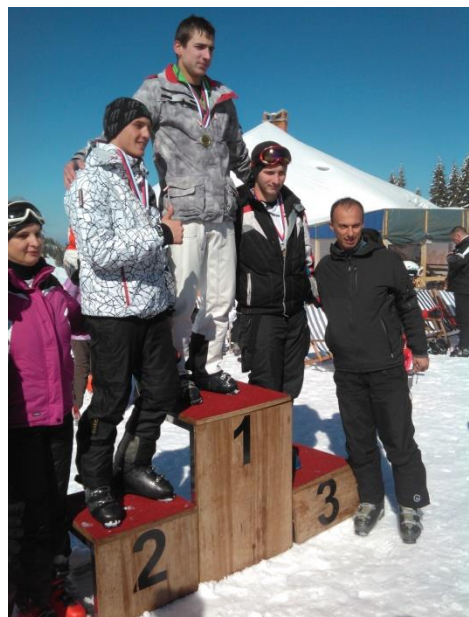
При школи скијања ученици са својим професорима изводе основну технику: основни скијашки став, ходање на

Копеоиик, школа скијања, март 2019.године

скијама, окретање у месту на равном терену, пењање, спуст на скијама право низ падину, плуг, плужни заокрет и паралелни заокрет. Елементи се изводе на плавим стазама Караман гробу, Крсту, Машинцу и Јарму.

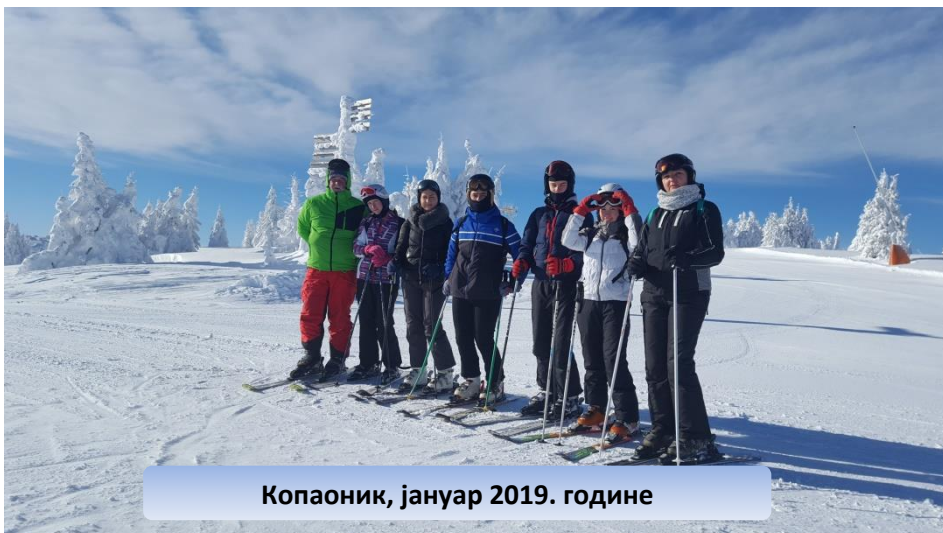
Напредни облици скијања су динамични заокрет и брзо вијугање. Ови елементи се изводе на црвеним и црним стазама као што су Гобеља, Црна и црвена дубока, Леденице, Крчмар...

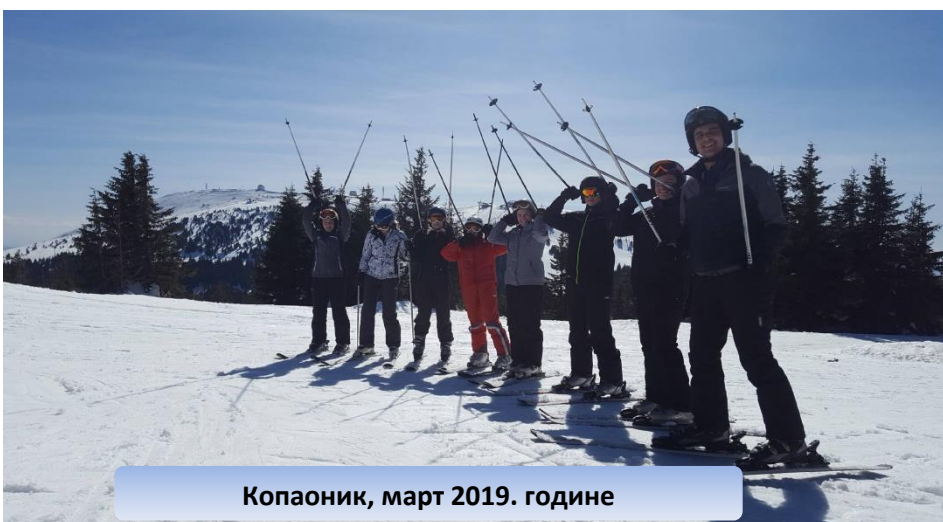
**Копаоник, такмичење
„СРЕБРНАЧКИ КУП“ 2013.
године**

Поред школе скијања, Средња школа Брус у организацији са Планинарско-скијашким друштвом „Сребрнац“ Брус и ОШ „Јован Јовановић Змај“ за напредне скијаше организовала је такмичење у скијању под називом СРЕБРНАЧКИ КУП 2013. одржаног 12. 3. 2013. године на Гобељи (Копаоник). За најуспешније скијаше додељене су дипломе и медаље.

У току скијашке сезоне, сваке године од децембра до априла наша школа има око тридесетак одлазака на скијање, где велики број ученика савлада и унапреди технику скијања.

Копаоник, јануар 2019. године

Копаоник, март 2019. године

**Професори физичког васпитања:
Владимир Кнежевић
Бојан Живанчевић**

СВЕТСКА ПРОКЛЕТСТВА

1. ФАРАОНОВА КЛЕТВА

Клетва наводно каже да ће болест, смрт или лоша срећа стићи свакога ко ремети гроб једног фараона. Ово проклетство је откривено када је Ховард Картер открио гробницу фараона Тутанкамона 1992. године. Истог дана када је гроб узурпиран, мноштво змија ушло је у Картерову кућу и појело му канаринца. Али то није све, ускоро је и већина колега који су радили са њим мистериозно умрли, укључујући и његовог финансијера, господина Карнавона, који је први отворио врата гробнице.

2. ТАМЕРЛАНОВА КЛЕТВА

Тамерлан је био татарски емир који је живео у 14. веку и један је од највећих и најсуровијих освајача на свету. Након смрти, Тамерлан је сахрањен у маузолеју у Самарканду. На његовој гробници су записане речи: „Највећи рат ће започети ако се ова гробница отвори“. И гроб је вековима остао недирнут. Руски вођа Стаљин, импресиониран Тамерлановим животом, наредио је отварање гробнице и доношење остатака у Русију. То се и догодило 1941. године. Убрзо након тога, Немачка је напала Русију у Другом светском рату.

3. ХОУПОВ ДИЈАМАНТ

Хоупов 45-каратни дијамант плаве боје један је од најпознатијих дијаманата на свету. Прокријумчарен је из храма у Индији, а лопова који га је одатле изнео, Француза Жан-Баптиста Тавернијера, убрзо након тога убила је група паса. Дијамант је потом припао Лују XVI и Марији Антоанети којима су одрубљене главе у Француској револуцији. После тога је био у власништву породице Хоуп која је запала у финансијске проблеме, па је морала да га прода. Купац, Евелин МекЛин, ћерка власника Њујорк Тајмса, убрзо је након куповине дијаманта изгубила двоје деце, а муж ју је оставио због друге жене.

4. ЧОВЕК ОД ЛЕДА

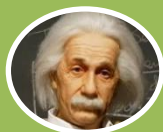
Оци је најстарија мумија у Европи. Замрзнуо се у Оцал Алпима након што је умро од ране стрелом и повреде главе. Оцијеве остатке су 1991. пронашла два немачка планинара, што се догодило 5.800 година касније. Веровало се да је проклет пошто је свих седам људи који су учествовали у откривању тела умрло, укључујући и Рајнера Хена који је померио тело голим рукама. Погинуо је у саобраћајној несрећи на путу ка конференцији о открићу Оција.

5. УКЛЕТА ПЕСМА

Френк Синатра, музичка легенда, својом песмом „My Way“ подстиче више лоших него добрих успомена. Према неким изворима, најмање шест људи је погинуло док је ноћу певало караоке уз ову песму у различитим местима.

РЕКЛИ СУ ПОЗНАТИ...

Не можемо решити
проблеме на исти
начин на који смо
их створили.
(Ајнштајн)

Воли живот који
живиш. Живи
живот који волиш.
(Боб Марли)

Човек се роди као
геније, а умре као
идиот.
(Чарлс Буковски)

Дан без смеха је
пропали дан.
(Чарли Чаплин)

Нема срамотнијег
заната од дангубе,
беспослице и
лењости.
(Доститеј
Обрадовић)

Ако си успешан у
нечему, или ће те
копирати, или ће ти
завидети, или ће те
мрзети.
(Достојевски)

Људи ће увек
веровати у оно што
желе.
(Цезар)

Од историје учимо
да од историје не
учимо.
(Хегел)

Нека прошлост
буде прошлост.
(Хомер)

Прави човек не
мрзи никога.
(Наполеон
Бонапарта)

Време не постоји!
(Никола Тесла)

Буди храбар.
Ризикуј. Ништа не
може заменити
искуство.
(Пауло Коелџо)

Буди онакав какав
желиш да те други
виде.
(Сократ)

Свет је занимљив
онолико колико
смо ми радознали.
(Шекспир)

Снови стварају
будућност.
(Виктор Иго)

Ана Арсић IV2

Катарина Радмановац IV2

ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК

Скривена иза других, а тако већа од свих. Њена моћ је неуништива, њена вредност неописива. Ко је то? Са њом живите више живота и сведочите другим паралелним реалностима. Хајде, погађајте! Пропутовала сам светом држећи је за руку. Знам, не верујете ми, јер још увек седим прикована за своју столицу, али путовале смо срцем. Корачала сам ципелама туђим, али кораци су моји и све то уз њену помоћ. Ма хајде, знате сигурно! Тако скромна и јединствена, а сама је више од загонетке.

Одвела ме је тамо где се радост гнездила на границама држава. Видела сам онај мали свет где живе све изгубљене мараме, шналице и гумице, а омиљена принцеза ми је био Бетмен. Нудила ми је дивље руже уместо цвећа и виски у шољи за чај уместо доручка у кревету. Била сам мала девојчица са кикама и пегицама, затим дисала поред мушкарца који шаље писма уместо порука, а онда постала девојка обучена у достојанство, која се смејала без страха за своју будућност иако је схватила зашто Петар Пан није желео да одрасте. Дала сам јој жељу, а она ми је широког срца понудила начин. Сигурна сам, знате већ о коме је реч... Научила ме је да пустим све црве и лептире и заплешем свој први танго, сличан оном од Мике Антића. Вукла пртљаг препун снова, надања, вере и љубави. Ширила мудрост и говорила ми да није тешко преко ноћи постати, али шта вреди када не знаш бити. Није тешко купити, али шта вреди када купљено не знаш давати. Није тешко обојити, шарен бити, али треба све скинути, а бојанка остати. Упијала сам сваку њену реч, а сада због ње из бола стварам срећу, верујући да је сновима место у стварности. Са њом је пролеће када заволиш траву без цвећа и голо дрво, као и човека када заволиш у најтамније доба – он процвета и поклони ти своје боје. Она често није ни реч, ни слово. Некад празна линија. Али са њом умеш да послуша тишину и не бежиш од олуја, а оно што је лоше за твоју душу, постаје добро за твоју уметност.

На крају остаје само она. Она, која има пуне руке, а џепове празне. И нису нам потребни списи добрих и мање добрих, нити индекси забрањених и дозвољених. Једино нам треба она, тишина и самоћа, које усамљене сате испуњавају док списима додирују срца свих нас. Хвала ти што дозвољаваш да дишем и на свему што си дала.

Књиго

Нина Раичевић IV1

"The more I learn about people, the more I like my dog." Mark Twain
 You must be the change you wish to see in the world.
 "The only journey is the one within." Rainer Maria Rilke
 Beauty may be dangerous, but intelligence is lethal
 Don't confuse education with intelligence.
 The future belongs to those who believe in beauty of their dreams.
 It's better to be hated for what you are, than to be loved for what you are not.
 The most dangerous person is the one who listens, thinks and observes.
 Children must be taught how to think, not what to think.
 Educating the mind without educating the heart is not education at all.
 If egg is broken by outside force, life ends. If egg is broken by inside force, life begins. Great things always begin from inside.
 Actions speak louder than words.
 Diligence is the mother of good fortune.
 Knowledge is power.
 Prevention is better than cure.
 The truth is in wine.
 Virtue is its own reward.

Преводилачка секција

ЕХОВ УМЕТНИЧКИ КУТАК

ОПРОСТИ

Опрости ми небо.
Што откинух део тебе
да покријем себе.

Опрости ми.
Што украси звезде
како бих својим мукама
стала на пут.

Опрости. Неизмерно.
Што откинух Месец
како бих нахранила
чељад своју.

Опрости мајко ноћи.
Што те убих,
а ти си та
у којој проналазим мир.

Миона Чолић II1

ТУГА

Виде ли ме дан?
Кад свих крила изнад рашчупане кичме његове.

Дозва ли ме ноћ?
Док крпих удове његове?

Чу ли ме сан?
Док вриштах изнад славља?

Нит' ме видеше.
Нит' ме дозваше.
Нит' ме чуше.

Туга је пернато створење.
Беше и оста тако.

Миона Чолић II1

МУЗО

Играш на таласима
Обасјана месечином
Као вода
На дну мора

Сваким уздахом и погледом
Сваким покретом
Ствараш
Ритам без мелодије
Песму без гласа
Игру без игре

Када те видим
Сетим се
Свега давно изгубљеног
И ослобађам, са тобом
Нешто тако
Несавршено и слободно

Налазим те
У шапату грана врбе
Далеком светлуцању града
Над океаном мастила

И желим
Више од свега
Да те задржим са себе
Ставим у теглу
Не би ли ме опет
Напустила

Али волим те
И чекаћу
Колико год морам
Да и ти заволиш мене.

Анђела Миљковић III2

ПУСТОШ, ЗЛАТО!

Изађи на праг
Држи својом руком
Моју знојаву

Гледај са мном
Смрт сунца
И слушај, без страха
Јецанье
Са градских кровова

Гледај
Како се крај удвара
Свима око себе

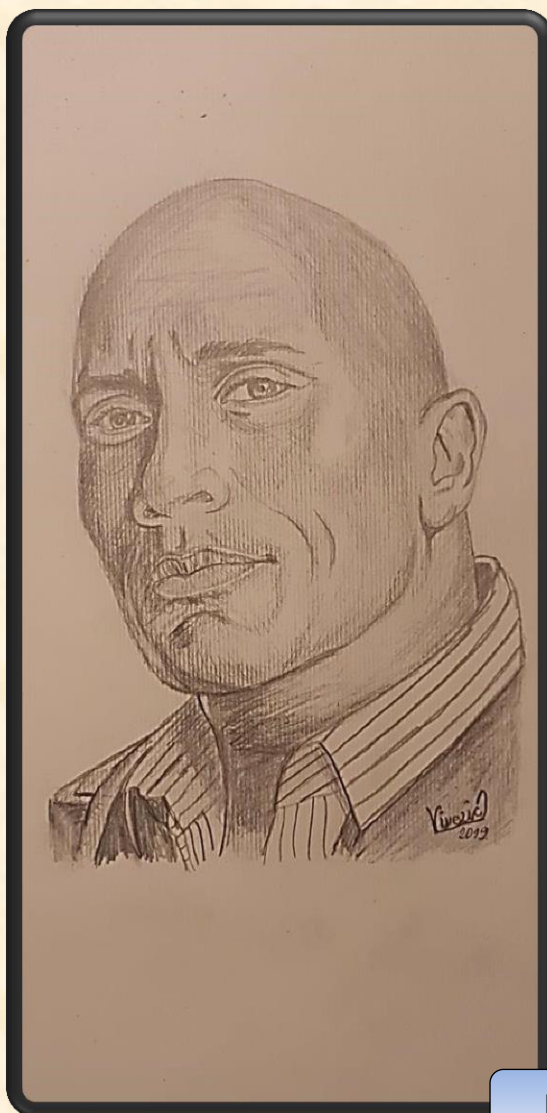
Како свако море
постаје мртво
Како све зеленило
постаје сиво
Како се последња
Улична лампа гаси

Несаломљиво, јако
Упркос сузама
Којима више нема
Броја

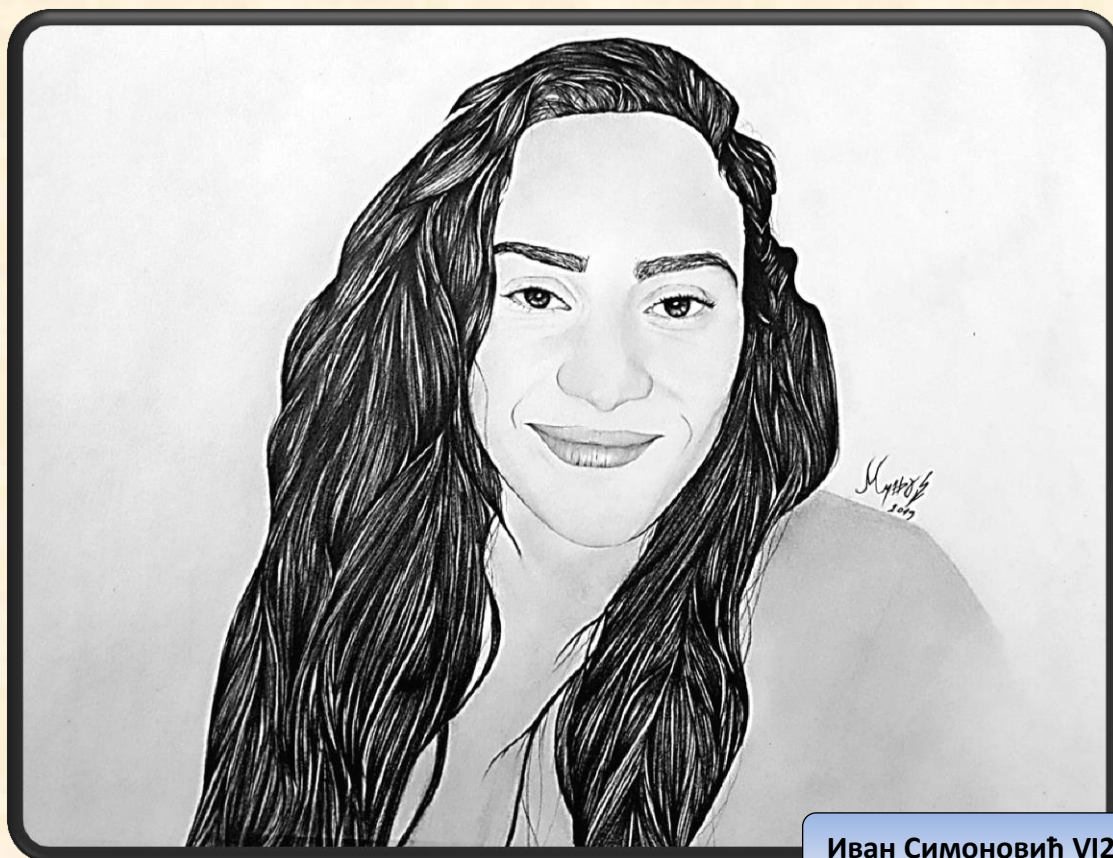
Сачекај
Тихи крај времена
У мом наручју
Док живот не одлучи
Да нам да још једну
Прилику

Пустош, злато
Је једина
Наша будућност.

Анђела Миљковић III2

Вукан Ивезић III2

Иван Симоновић VI2